

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryalttér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, február 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nyilatkozott a miniszterelnök.
- Az új Nemzeti Színház tervszabályzata.
- A nagy nap.
- Megvádolt esperes.
- Khuen beszédének hatása.
- A rongykirály.
- Az urileányok főztje.
- Táblabíró és főszolgabíró pöre.
- Milliárdos bankár és szolgája.

Gondolkodási idő.

Arad, február 15.

A kérdés: hogy harc legyen-e, vég-sőkig menő, elszánt harc, vagy pedig béke, bőven termő, indulatokat ki-mélő béke: utolsó fordulópontjára ju-tott. Es ennél a pontnál a miniszter-elnök, aki előzően hosszú tárgyaláso-kat folytatott az ellenzék vezéreivel, aki vállalkozott arra, hogy az ellen-zék óhajtásait a bécsi körök előtt tol-mácsolja, mindezek után, államférfiúi felelősségének tudatában, de a meg-tett kötelesség öntudatával, újra föl-tárta a parlament előtt a helyzetet, a véderőreform kikerülhetetlen voltától kezdve a választójog problémájáig, s ezután a parlament, az ellenzék lel-kére, lelkiismeretére bizta: harc le-gyen-e, vagy béke?

Az ellenzéki felelősség érzése meg-nyilatkozott Deésy Zoltánban, aki a Kossuth-párt nevében egy napos ha-ladékat kért arra, hogy a miniszter-elnök beszédére válaszolhasson. Pedig

nem az a jelentős, hogy mit monda-nak a miniszterelnök föl hívására, ha-nem, hogy mit cselekszenek.

A helyzet a miniszterelnök beszéde után világos.

Három javaslat fekszik a törvény-hozás asztalán. Mind a három a véd-erőkérdésnek rendezéséről szól és egymással szorosan összefügg. A hét-hónapos véderő-kampány alatt sok nézeteltérés merült fel és sokszor üt-köztek össze hevesen az ellentétes fel-fogások. De a sokszor elkeseredetté vált harc s izgalmas konfliktusok kö-zepette is három pontra vonatkozólag már kezdettől fogva megegyeztek a felfogások. Minden párt és frakció el-ismerte, hogy a véderőnek a javaslat-ban kontemplált fejlesztése halasztha-tatlanul szükséges az ország és a monarchia biztonsága érdekében. El-ismerték azt is, hogy a tárgyalás alatt álló javaslatok szociális szempontból igen nagy előnyöket foglalnak ma-gukban és a modern fejlődés irányá-ban nagy haladást jelentenek. Nem volt vitás végül, hogy a javaslatok-ban a magyar államiség szempontjai olyan mértékben érvényesülnek, ami-lyet eddig még egy kormánynak sem sikerült elérnie és amilyenre — a volt koalícióban ezt legjobban tudják — azelőtt gondolni sem lehetett.

Mindehhez járulnak most még a bécsi tárgyalások eredményei, ame-lyek a kormány békés készségének messzemenő bizonyosságai.

A miniszterelnök beszéde után tisztán áll az ország színe előtt a katonai kérdések mérlege. Az egyik serpenyő-ben az eredeti véderőjavaslatok a hon-védelmi, szociális és nemzeti szem-pontból nagyjelentőségű és értékes tartalmukkal, ezenfelül mindazok az újabb módosítások, amelyekkel a kor-mány az ellenzék kívánalmainak tul-nyomó részét honorálja. A másik ser-penyőben szerényen huzódnak meg azok a nem teljesített követelések, vagy talán csak követelés, amelyek-nek nem fontossága, vagy jogosult-sága, de célszerűsége, — hogy eny-hén fejezzük ki magunkat — legalább is vitás.

Oriási felelősség sulya alatt kell az ellenzéki pártoknak határozniok arról, hogy az ügyek ilyen állása mellett abban hagyják az áldatlan harcot, vagy pedig tovább folytatják kivételes fegyverekkel a küzdelmet? Elérkezett a tizenkettedik óra, és azok-nak a férfiaknak, akik minden tet-tükért viselni fogják a felelősséget az ország közvéleménye és később a tör-ténelem ítélőszéke előtt, meg kell gondolniok, hogy vajon egy teljesít-telen vitás óhaj lenyomhatja-e a mér-legben az előnyöknek egész óriási sorozatát? Hogy azok a férfiak, akik elvben annyiszor elítélték az obstruk-ciót, akik hosszú politikai pályájukon sohasem tartották magukhoz méltó-nak, hogy annak fegyvereit igénybe vegyék, egy nagy megrázkódtatások-

Későn.

Ita: Carlo.

Némely emberen egészen a szenvedélyek uralkodnak. Az ész is, mely pedig a szenvedé-lyek korlátozója szokott lenni — az ész is ezek szolgálatába szegődik ilyenkor. Sokszor teljesen elvész az önuralom s a szenvedélyek hullámai hatalmukba kerítik az ilyen szerencsétlent. Megesik olykor, hogy e hullámok magasra dobják és nagy ember lesz belőle — legtöb-bször azonban lehúzzák a mélybe az örvénylő habok...

Gaálváry Zoltánnak a költészet volt ilyen szenvedélye. Már mint iskolásfiu is ennek szen-telte legfőbb törekvését és társai sokat gonyol-ták is e miatt, midőn néha megmutatta nekik még kezdő tehetségű műveit. Neki fáj a guny, fáj a sikertelenség, de mégis egyre növekedő szenvedélyvel a dicsőséget hajszolta, a hozzá hűtlen dicsőséget... S hosszú éveken át két-ségsbeesett harcot vívott a sikerért. Egyszer pa-naszkodott is nekem:

— Nem bírok már küzdeni szerencsétlen-ségem ellen... Te! — ha elfog az alkotás vá-gya — oh, olyan szép az — elsúlyed előttem az egész világ és egy új támad számomra — igen egy új világ, amely belőlem keletkezett, gondolatomból, képzeletemből, amelyről én adok számot azokon a sűrűn teleírott iveken, ame-lyek ott hevernek íróasztalom fiókjában. Való-ban, ilyenkor teremő istennek képzelem ma-gamat.

„Aztán beküldöm a lapoknak — és azok visszautasítják. „Gyenge“. Nem közölhető: ez a felelet... És ilyenkor úgy szeretnék meg-halni... ”

Egy év is eltelt anélkül, hogy láttam volna Gaálváryt. A napokban azonban olvas-tam róla. Egy előkelő ujság közölte néhány novelláját, valamelyik színház pedig elfogadta darabját előadásra. Azt hittem, hogy most boldog.

Egy délután találkoztam vele. De milyen rossz színben volt, szinte megdöbbentem. So-vány volt, mint egy csontváz, sáppadt, mint egy halott, szemei meg kísérteties fényben is-zottak, mintha őrfület sugároznék belőlük. Amint meglátott nekem rontott:

— De rég nem láttalak! Hallottad? A da-rabom... O vastad? Hallottad?

— Igen, olvastam, gratulálok...

Szavamba vágott:

— Olyan boldog vagyok. Képzeld, ez a szerencse a drámámmal! Fel kell jönnöd hoz-zám, hogy elolvassak belőle néhány jelenetet, azokat, melyek nekem legjobban tetszenek.

És addig unszolt, míg felmentem a laká-sára. Ott néhány meglehetősen hosszadalmas jelenetet olvasott fel darabjának első felvoná-sából, amit ő legjobbnak gondolt és a máso-dikból, amit viszont én találtam jobbnak.

— Ez gyönyörű, elragadó, ez a második felvonás, mondtam neki, mire ő csak hitetlenül mosolygott.

Azután ideges, tul vidám jókedvvel beszélt nekem művéről és a színházról. De én nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem:

— Betegnek latszol, mi bajod?

Erre ő kissé elkomolyodott. És, mintha szégyelné, hogy ekkora szerencse ellenére ilyen rossz színben van, halkán felelte:

— Az izgalom teszi... a sok örömteljes izgalom... Tudod, hogy szívhajos vagyok? E tekintetben nagyon rosszul érzem ma-gamat.

— Szerencsétlen hiszen te tönkreteszed magad, kiállítottam rá és megragadtam a karját.

Fájdalmas, lemondó, de azért titkos örö-mekről regélő mosoly derengett az arcán.

— Tudom, hogy meghalok, de nem bánom, jól van ez így. Olyan jól érzem magamat... Egész testemben izzik, lángol, ég a tűz, az emésztő tűz. Minden tagomban érzem a forró-ságát ennek a tűznek, amely annyi örömet hoz számomra s végül majd a halált is. Boldog va-gyok! Csak még a darabom sorsa aggaszt.

Hátha megbukik... De hatha... Te, alig merem kimondani, hátha sikere lesz. Milyen szép lenne az. A függöny legördül és végig zug a termen a tapsvihar... Közbe hangos kiáltások: „A szerzőt! A szerzőt!“ Barátom! dicsőség!... dicsőség!...

Gaálváry hevesen gesztikulált és a hangja már szinte rikácsoló volt a végén. En elhűtem beszédeim:

— Vigyázz, hisz belepusztulsz az ilyen életbe, nem érted? Belepusztulsz!

kal és kiszámíthatatlan következményekkel járó küzdelemben újból meghurcolják a magyar parlamentárizmusnak sok sebből vérző testét?

Az ellenzéki pártok vezérei veszenek számot lelkiismeretükkel és jól fontolják meg, hogy vajon az a harc, a melyet egy-két rosszul felfogott, vagy tévesen értelmezett kis pontért folytatnak, felér-e azzal az áldozattal, a melyet a magyar parlamentárizmus rovására hoznak? Jól gondolják meg, hogy el fogja-e tűrni egy dolgozni, haladni és fejlődni akaró ország husz millió népessége, hogy egy-két kicsinyes módosításért veszélyeztessék az ország biztonságát, feldulják békéjét és megakasszák törvényhozásának működését? Es jelentéktelen különbségecskéit kockára vessék a tárgyalás alatt lévő véderő-reform roppant előnyeit?

A miniszterelnök beszéde nem volt hadüzenet. Se a hangja, se a célja nem tették azzá. Az ellenzékétől függ, hogy az csakugyan ultimátummá válik. Erre elég az egy napos gondolkodási idő, hiszen hét hónap óta küzd velük a higgadt belátás, hogy megértessék velük azt, amit a miniszterelnök ma újra, egy nagyjelentőségű, tömör és világos beszédben eléjük tárt.

Haldoklik Aehrenthal külügyminiszter. Bécsből jelentik: Aehrenthal gróf állapota megrosszabbodott s az orvosok tegnap esti látogatásuk alkalmával nagyon válságosnak mondták. A vese már nem működik s a lába tele van vízzel. Minden pillanatban várják a katasztrófa bekövetkezését. — Bécsből jelentik: A parlamenti körökben egész határozottsággal jelentik, hogy Burián báró közös pénzügyminisztert Aehrenthal gróf utódjává fogják kinevezni, vagy a külügyi hivatal ideiglenes vezetésével fogják megbízni.

Francia iparosok és gyárosok névjegyzéke. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a francia kereskedelmi és iparügyi minisztérium szakosztályát képező Office Nationale Du Commerce Extérieur, melynek hivatalos helyisége Párisban, rue Feydeau 3. szám

alatt van, összeállította lehető pontossággal azon francia gyárosok és iparosok névjegyzékét, kik termékeiket külföldön árusítani szándékoznak s hogy a fentnevezett hivatal készséggel nyújt felvilágosítást a hozzá közvetlenül forduló érdeklődőknek.

Nyilatkozott a miniszterelnök.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 15.

A parlamentnek ma végre olyan előre bejelentett szenzációja volt, amely nemcsak névleges szenzáció. Khuen-Héderváry miniszterelnök két órás beszéde elejétől végig elsőrangú politikai szenzációval szolgált, de az ilyen szenzációk szokásos külsőségei között is történt meg. A képviselőház üléstármét zsufolásig megtöltötte az érdeklődő képviselők és hallgatók serege. Lenn a teremben alig látszott meg a képviselők sűrű sorában egy-két távollevő üres helye és a karzatokon is olyan község volt, aminőt régen láttak a gótikus falak. A legnagyobb szenzáció talán mégis az volt, hogy a miniszterelnök nagyszabású beszédét a Ház egyik oldaláról sem zavarták meg és semmi sem lett azokból a fenyegetésekből, hogy Khuent nem engedik szóhoz jutni, beszéde folyamában megakasztják az ellenzéki kitérősek. Épen ellenkezőleg: nemcsak a többség figyelt feszült esőndben vezéreszavaira, hanem az ellenzéki pártok is felelőszóval figyelemmel hallgatták a beszédet. Különösen kitűnt ez a lebilincselő hangulat akkor, amidőn a miniszterelnök a bevezető részek után beszéde érdemére tért át, amelyet több ízben az entuziazmus fokozódó lelkesedéssel szakított meg a többség ovációja, míg az ellenzéki közbeszólások semmivel sem voltak hevesebbek, mint azt az obstrukciós kampány alatt megszokták már. Tökéletesen rendes lefolyású ülés volt és a normálistól csak abban a mély benyomásban tért el, amelyet a hatalmas beszéd az egész Háza és a többség forró és lelkes manifesztációja az ellenzékre gyakorolt. A többség bizalma szokatlanul imponáns arányokban nyilatkozott meg a beszéd végén, amikor a képviselők zugó tömege el-

özönlötte a szünet alatt a termet és a folyosókat.

A nevezetes ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

A Ház ülését pontban fél tizenegy óráker nyitotta meg Návay Lajos elnök.

Khuen beszéde.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után

Návay Lajos elnök jelenti, hogy a privigei kerületben Brestvenszky Kálmant választották meg, Dárday Samu báró összeférhetlenségi ügyében a bizottság e hó 24 én tárgyal. Bemutatja a főrendiház átiratát az elfogadott javaslatokról.

Ezután következett a véderőreform tárgyalása.

Khuen-Héderváry Károly gróf: Eddig nem volt alkalmam a javaslattal kapcsolatban beszélni és most sem fogok válaszolni az eddigi beszédekre, csak általánosságban szólni.

(A hadsereg fejlesztése.)

A hadsereg minden vonalon a legfontosabb kérdés, mert leghatályosabb eszköze a kultúra fenntartásának. Látjuk, hogy a kultúra legmagasabb fokán álló nemzetek a hadsereg kérdését tartják a legfontosabbnak és budgetjükben ez foglalja le a legnagyobb összeget. Nálunk a hadsereg fejlesztésének kérdését szomszédaink fegyverkezése vetette felszínre és velük lépést kell tartanunk, nehogy inferioritásba maradjunk. Minden nemzet keres magának szövetségesét, amely erőt tud nyújtani. Ezek általános szempontok, melyekkel tíz éve foglalkozik a közvélemény. E kormány kitzte feladatául e kérdés megoldását. (Helyeslés.) A katonai szervezetet szakértők készítették. A nemzeti szempont az volt, hogy lehetőleg könnyítéssék a hadkötelesek terheit. Óriási könnyítés a két éves szolgálat, ami szociális szempontból nagy jelentőséggel bír. Van a javaslat szerint a miniszternek olyan diszkrecionális joga, hogy a méltánylát érdemlő esetekben felmentheti a szolgálat alól teljesen a hadköteleseket.

Attér ezután a javaslat pénzügyi részére és cáfolja az ellenzék azon állításait, hogy a javaslat óriási pénzügyi megterheléssel jár. Részletesen nem válaszol az aggodalmaskodóknak, mert erre nézve a pénzügyminiszter már adott kielégítő választ.

Mikor a javaslatot tárgyalták, mindent töröltek a költségekből, amire feltétlenül szükség nem volt. Öt éven belül még olyan javaslatoakat fogunk a Ház asztalára letenni, amelyek ugyan megterhelik az országot, de olyan fon-

— Mondom neked, hogy nem bánom. Egy idő óta valami csodás alkonyi hangulat volt rajtam erőt. Emletem leáldozása olyan lesz, mint egy szép naplemente... Olyankor a nap előtti biborát az égen és az emberek nézik és bámulják a szép tűneményt. Tudják, hogy a napvilág már csak bucsucsokokat küld a földnek, de azért ők csak gyönyörködnek a színpompás naplementén. Én is most szeretem az éjszét, amikor alkony pirjába fűrészt.

— Hallod, Zoltán, ilyen élvekkkel nem lehet ám megélni.

— De meghalni lehet. Igazán nem értelek, hát olyan nagy dolog a halál? Én tudom, hogy megnyugvásai dűlök az örök álom karjaiba, ha az majd eljön hozzám, hogy elringasson... hogy feladást adjon... hogy nyugalmat adjon... Csak a dicsőséget szeretném még elérni, a sikert, a mámorító sikert! — tette nozzá kis vártatva.

Végre elérkezett az előadás napja. Szegény Zoltán... Az izgalom akuttá tette szívuját. El sem lehetett a színházba, az ágyat kellett őriznie, annyira beteg és gyenge volt már. Az orvosok végleg letettek arról, hogy megmentésék, sőt attól tartottak, hogy hirtelen katasztrófa is történhetik és azért mindenféle esilapító szert adtak neki. Ez azonban keveset használt.

A bemutató délelőttjén elhívatta magához a rendezőt és Szerémit, a főszereplőt, hogy velük még egyszer mindent megbeszéljen. Azután kinos, izgatott várakozás következett egész es-

tig. A dolgot úgy rendezték el, hogy Gaálváry egyik barátja mindjárt az első felvonás után idejön és beszámol az eddigi sikerről.

És, minthogy utóbbi időben benső barátságot kötött Gaálváryval, mellette maradtam. Csöndesen ütem ágyánál... A szobát csak egy villanykörte világította be, mert Zoltán nem tűrte a világosságot. Az óra nyolcat ütött.

— Most kezdik és én nem lehetek ott...

— Csak maradj esendesen, majd a huszonötödik előadásnál már magad is ott leszel, fellettem neki erőltetett vidámsággal.

— A huszonötödik előadásnál... Ki tudja, hátha már a másodikat sem éri el. Én a bizonytalanság!

— Ugyan nyugodj meg már. Az igazgató és a bíráló is mind sikert jósoltak.

— Bironyosan tudod? Beszélél velük?

— Hisz magad küldtel kérdezősködni...

— De mondd, beszélj, az igazat mondd te? Kérlek, könyörgöm, ne áltass hiu reményekkel.

— Az igazat mondom...

— Te, barátom, csakugyan? Kérlek szépen, esküdj meg rá, terek az istenért!

Izgatottan, a kinos várakozás hangján mondotta ezt. Kénytelen voltam megesküdni, mire egy kicsit megnyugodott. Kevés idő múlva az órára nézett:

— Körülbelül most játszhatják a szerelmi jelenetet. Vajon jól játszik? Szeréminek külön a lelkére kötöttem, hogy vigyázzon erre a jelenetre. Vajon hogyan fogadja a publikum? Borzasztó így az ágyhoz kötve lenni...

Két könyösepp gördült végig Gaálváry arcán. Utána azonban ismét kigyult szemében az a száraz, örült fény. Mereven bámult maga elé, rettenetesen izgatottnak látszott. Megfogtam a kezét, az reszkett és jéghideg volt.

Egyszerre csak megkondult az óra. Lassan és ünnepélyesen ütötte a kilencet, mire Zoltán felijjedt.

— Kilenc óra! A felvonásnak már vége. És még senki nincs itt. Valami baj van! Bukás és nem akaraak idejönni... Igen, igen, az lesz. Most már vége, vége mindennek...

— Zoltán, nyugodj már meg. Biztosan később kezdtek az előadást. Különben is a második felvonás ígérkezett legjobbnak.

— Dehogy — az első. Oh, ha az első nem fogadták tetszéssel, akkor el vagyunk veszve.

— Pedig mindenki a másodikat tartja a legjobbnak.

— Én csak jobban tudom, hisz én irtam, felelte rá barátom és egyideig mozdulatlanul bámult maga elé.

— Ót perc múlva azonban ismét felneszelt:

— Párt! — Szólj csak kérlek az inasnak, azt hiszem esengettek.

Megtettem, de nem volt senki sem. Ujabb 15 perc múlva azonban már nekem is különösnek tetszett a dolog és azt ajánlottam barátomnak, küldenék el az inast a színházhoz, hogy adjanak már értesítést. Az inast el is küldöttük, mi pedig esőndben várakoztunk. Zoltán felült ágyában és úgy figyelt. Végre esengetés hallatszott. Kinyitottam az előszoba

tos kulturális és szociális kérdések megoldása, amit ellátni senkinek sem fog. Természetes, hogy a modern fegyverkezés drága dolog és ezt megérzi minden nemzet. A modern hadügyi találmányok okozzák az óriási költséget, amit fel kell vennünk, mert elmaradni nem lehet.

Felmerül egy terv, mely a három éves provizoriumról szól. Erre nézve kijelenti, hogy nincs az a katonai tényező, amely ezzel komolyan foglalkozni akarna már csak azért is, mert veszélyeztetné a javaslat főkinesét: a két éves szolgálati időt. Azt kívánja bizonyítani, hogy a három éves provizorium sokkal drágább, mint a szövegben levő javaslat.

(A vivmányok.)

Ezután áttér az Apponyi féle előterjesztésekre, melyekre nézve kijelenti, hogy a címer és jelvény kérdésre nézve úgy, amint eddig is, szorosan ragaszkodva az általunk ígért dolgokhoz eleget kíván tenni ennek a kérdésnek is és ahhoz a kormány állását köti. (Óriási taps.) E kérdés rendezésére alkalmas időpontot kell választani.

Az egyes kifogásokra majd a részletes vitánál felel meg. A sorozó bizottságok összeállítására nézve már most kijelenti, hogy a javaslat szerint ezután a sorozó bizottságnak csak egy elnöke lesz és az is polgári egyén. A javaslat szerint a hadköteles, illetve a kiszolgált katona a kilencedik évben kiszolgálja az utolsó hadgyakorlatát és áthelyeződik ugyan a honvédséghez, de ott gyakorlatra nem hívható be. Reméli, hogy felvilágosításai, megnyugtatólag hatnak.

As 1888. XVIII. t.-c. vonatkozólag kijelenti, hogy az ország ujjonmegajánlási jogát senkinek sem akarja kétségbe vonni. Ennek a törvénynek a megváltoztatását nemcsak feleslegesnek, de károsnak is tartaná, mert az ujjonmegajánlás a nemzetnek olyan kétségbevonhatatlan joga, ami vitán felül áll. A király felségjogaiba pedig a nemzet nem kíván beavatkozni.

A szolgálati nyelvről szóló szakaszhoz pótlást javasol oly módon, hogy a „szolgálati nyelv” ne használtassék a törvényben, csak körülírassék. Ez által sikerül a magyar nyelvnek olyan jelentőséget adni, ami nagy haladását jelent.

A katonai büntető perrandtartás terén az lesz az új, hogy a felek 90 percentje magyarul fog érintkezni a katonai hatóságokkal. Ha a vádlott a magyar nyelven kívül más nyelven is beszélik, de tud magyarul, a tárgyalásnak magyar nyelven kell lefolytani. Általában pedig megvalósítják a kilencedik bizottság iamert programját.

aftáját és belépett rajta Gaálváry egyik újságíró barátja.

— Nem akartam kérem eljönni, kezdte még az előszobában nagy hangon magyarázni mert bizony teljes bukásnak nézünk elibe. Legalább az első felvonás után ítélve...

— Hallgasson, ne beszéljen olyan hangosan, sugtam neki. Szegény Gaálváry már úgy is a halálán van, minek öt felizgatni?

Asenban már késő volt, Zoltán meghallotta. Rettenetes sikoly rázta meg a levegőt.

— Bukás! Aljasok! hálátlanok! a direktor is, te is, a publikum is. Mindennek vége! Pedig ez volt utolsó reménységem.

Az újságíró alig tudott szóhoz jutni:

— De kérem Gaálváry ur, még a második felvonás...

— Ne hazudjon, ne hazudjanak, nem ér az semmit sem.

Hasudtak az álmok... a hírről... a dicsőségről... iszonyu...

Tovább nem jutott. Szava fuldoklásba veszett. Kezeivel szívéhez kapott, arca piros lett, a vér mind fejébe tödült. Szemei kidülledtek és mereven bámultak a semmibe... Egyszerre csak hátrahanyatlott. Odarohantunk, de ő akkorára már halott volt...

Ezalatt pedig a színházban, talán épen abban a pillanatban, melyben Gaálváry behunyta szemeit, legördült a függöny a darabot megmentő, a diadalhozó második felvonás után. A termen végig sugott a tapsvihar, közbe meg hangos kiáltások hallattazottak:

— A szerző! A szerző!

(A választójog.)

Foglalkozott ezután az ellenzék ama követelésével, hogy a véderőjavaslatot tegye félre a kormány és előbb vegye elő a választói jogot. A kormány elismeri, hogy a választói jogot az ország érdeke kívánja, de épen annak fontosságára való tekintettel a választói jogot az ország érdekeinek szem előtt való tartásával akarja és fogja megcsinálni. Ilyen nagy fontosságú javaslatot nem lehet rövid idő alatt megalkotni, főképpen ilyen válságos időkben, ahhoz nyugodtabb idő kell, melyet ki kell várni. A választójogról szóló javaslat terve már régen készen van s így annak megvalósítása nem ütközik különösebb akadályokba és nehézségekbe.

A magyar nemzet szupremáciáját biztosítani kell, viszont befolyást kell adni az intelligenciának. Elismeri, hogy a reform csakis haladó irányu, liberális lehet. Az utóbbi időben olyan súlyos visszélések történtek épen a választójog terén. (Óriási zaj balról, gunyos kiáltások)

— Hol van Jesszenszky?

— Szerző, szerző! (Jesszenszky államtitkár az emeleti karzaton ült.)

Khuen-Héderváry Károly gróf: Választási visszaélések mindenütt a világon vannak. Azokat kiiktározni nem lehet. Tehát ezek ellen törvényes intézkedéseket kell keresni. A fuvaros napidijakat kell eltörölni. E tételek nagyon bő teret engednek a visszaéléseknek. (Taps jobbról.) Ennek a törvénynek megalkotásánál, amely hivatalos lesz a nemzet képviselőit nemzedékre megállapítani, félre kell tenni a pártérdekeket. Sürgősen tartja ugyan a reformot, de a mostani időt nem tartja alkalmasnak a törvény megalkotására, mert a szenvedélyek fel vannak korbácsolva. Tehát előbb tétő alá kell hozni a véderőt. (Óriási zaj balról.)

Elhatározott szándéka az év végén a választójogra vonatkozó javaslatot benyújtani. Azt szeretné leginkább, ha 1915-ben már az új törvény alapján választana az ország.

— Azoknak, akik ezen egyszerűen és becsületesen előadottak után nem hisznek, azoknak én hiába beszélek. De szavaimat a nemzet is meghallja, amely ha eddig hitelt adott nekünk, hinni fog ezután is. Köztünk és az ellenzék egy része között elvi ellentét nincsen. Mi is akarjuk a demokratikus választói jogot. Vagy hol van eltérés köztünk és Apponyi Albert gróf által előadottak között? Mi sem támogatunk federalistikus törekvéseket. Miért vivunk mi testvérharcot? Ezekért nem lehet végső parlamentáris eszközöket használni, amiről elismeri, hogy végsők, de sohasem parlamentárisak.

(Harc, vagy béke?)

A rákényszerített harcot nyugodtan veszi fel, mert teljesen összeharásban érzi magát az ország közhangulatával. (Óriási taps jobbról.) Az ország nyugalmat és békét akar, nem akarja, hogy közgazdasága megbénítassék a politika által. A nemzet akarata önbizalmat és erőt ad, (taps) mert mit tart a nemzet a végső parlamentáris eszközről.

Eitner Zsigmond: Kérdezze meg a nemzetől.

Khuen-Héderváry Károly gróf: A véderőreformnak sürgős letárgyalását hangoztatta a kormány a választások előtt és mi megnyertük a nemzet bizalmát, mert egyenesen, nyíltan megmondtuk, hogy mit akarunk. Nemcsak a törvényhatóságok ítéltek el az obstrukciót, hanem mások is arra akarták rábírnai a kormányt, hogy vessen véget a komédiának. Mi azonban erőnk tudatában nyugodtan maradtunk. Nekem nem célom, hogy az ellenzék letörjem, legfeljebb az, hogy a mostani eszközök helytelenítsem. Minden kormányának szüksége van ellenségre, mi azt meg is akarjuk becsülni. Azt akarom, hogy az ország biztonságát a véderőreformmal megalspozzuk. Ha ezért harcolni kell, nem riad tőle vissza, mert ebben a küzdelemben győzni kell. Kérem a javaslat elfogadását.

As óriási óvációval fogadott beszéd elhangzása után az elnök öt perc szünetet rendelt el.

Márvay az ülést nyitól megnyitotta Deésy Zoltánnak adja meg a szót.

(Elnapolás — hétfőig.)

Deésy Zoltán. A miniszterelnök urnak imént elhangzott beszéde — legyen valaki annak tartalmára nézve ezen-azon nézetben, — sajátosságos. a rendezésnél nagyobb sulyal bír, mert köztudomás szerint a miniszterelnök ur beszéde foglalja magában a feleletet azokra a kérdésekre, amelyeket az ellenzék vezéréivel folytatott tárgyalások során az ellenzék vezérei a normális parlamenti működés feltételeiképpen elébe állítottak. Azt hiszem, hogy a Ház helyesléssel találkozom, ha hivatkozva arra a különös fontosságra, amellyel a jelen momentum bír, s hivatkozva arra az óriási felelősségre, amely terhel minden pártot e kérdés eldöntésénél, kérem a Házat, méltóztatassék a tárgyalást 1. hó 19. éig, jövő hétfőig elnapolni, hogy alkalmat nyújtsunk ezáltal arra; hogy a pártok a miniszterelnök beszédében foglaltakat komoly tanácskozás és megfontolás tárgyává tethessék. (Általános helyeslés.)

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök: Deésy Zoltán képviselőtársam felszólalása következtében méltányolva azon indokokat, amelyeket azíves volt előadni és különös tekintettel még azon körülményre is, amelyet csak megánuton tudok, de amelyet igen sajnáson méltánylok, hogy tudniillik az országgyűlés ellenzéki pártjai legnagyobbikának mindkét vezéralakja ma betegesen fekszik, hozzájárulok ahhoz, hogy a legközelebbi ülést a jövő hétfőre tűzzük ki. (Helyeslés.)

Elnök: Justh Gyula képviselő ur kíván szólni.

Justh Gyula: Jóllehet a mi álláspontunk a miniszterelnök ur imént elhangzott fejtegetésével szemben tiszta és világos, mégis a legnagyobb készséggel hozzájárulunk küzdőtársainknak azon indítványához, hogy azon indokokra való tekintettel, amelyeket Deésy Zoltán barátom beszédében jelzett, csak hétfőn tartassék ülés.

Elnök: E szerint kimondom, hogy a Ház egyhangulag hozzájárul ahhoz, hogy a tanácskozást most megszakítsuk. A hétfői ülés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

VÁROS ÉS MEGYE.

A főúti közlekedés. Mikor a város közlekedési bizottsága a Sarlot Domokos főkapitány által kezített és a főúti forgalom rendezését célzó szabályrendeletet tárgyalta, Green Nándor főkapitány indítványára kimondotta, hogy a kérdést radikálisan akarja megoldani és ezért a közlekedés kettőosztását veszi tervbe még pedig úgy, hogy az összes járművek az utat keleti oldalán közlekednek a vasút felé, míg onnan vissza csak a nyugati oldalt használhatják. A bizottság szükségesnek látta, hogy a városi tisztú ügyességet megkérdezzék, vajon a lóvasut forgalmának kettőosztása szalályrendelettel, vagy rendőri intézkedéssel megtörténhet-e és ez nem ütközik-e a szerződés által biztosított jogokba. Reicher Károly tisztú főügyész ma terjesztette be véleményét a tanácskos és azt mondja, hogy a közlekedés rendezésére, továbbá a forgalom lebonyolítására vonatkozó intézkedések a szerződésben kikötve nincsenek, azonban a kereskedelemügyi miniszter több ízben kimondotta, hogy a lóvasutnak forgalmi kérdései a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartoznak és így annak kell minden intézkedést megtennie első fokban, míg végérvényesen csak a kereskedelemügyi miniszter dönthet.

A kultúrpalota építkezésénél ismét több kiadást kellett megszavazni a város közgyűlésének. As oszlopköngörök kövel való fedéséről volt szó és a tanács 6500 koronát kért, mert az eredeti tervektől eltérőleg kell kövel fedni. A közgyűlés megszavazta az összeget, de Müller Károly szóvá tette az egyre szaporodó kiadásokat és indítványára a tanácsot támasztotta a törvényhatóság, hogy a jövő hónap közgyűlésének mutassa ki, mennyivel lépték túl a kultúrpalota építésénél az eredeti költségvetést és mennyire van még szükség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Táblabíró és főszolgabíró pöre.

— Tárgyalás a szegedi ítélőtáblán. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Szeged, február 15.

A szegedi királyi ítélőtábla ma délelőtt kezdte meg az egész ország közvéleményét foglalkostató büntető pör tárgyalását.

Petrovits Mihály battonyai főszolgabíró ellen a királyi ügyészség a battonyai járásbíróóság volt vezetőjének Simon Ákos dr. kir. ítélőtáblai bírónak nyilvános megrágalmazása miatt emelt vádat. A szegedi királyi törvényszék 1910. november elején tárgyalta ezt a szennzációs pört és a főszolgabírót felmentette a rágalmaszadás vádjától.

Az ügyészség a btkv. 270. §-ának 2. bekezdésébe ütköző, hivatalból üldözendő rágalmaszadás miatt emelt vádat Petrovits ellen, mert es 1909. január 19-én a battonyai kaszinóban, többek jelenlétében Simon Ákosnak azt mondta: Seperjen mindenki a maga háza előtt. Van az urnak a járásbíróóságán elég seperni valója s ne várja meg, míg én seperem, mert akkor baj lesz.

A szegedi kir. törvényszék tárgyalásán Petrovits beismerte, hogy a vád tárgyává tett kifejezést használta és azt állította, hogy Simon Ákos bíró oly tényeket követett el, melyekkel a bírót megillető közbizalomra és tiszteletre méltatlanná vált és ennek bizonyítására vállalkozott is.

A szegedi királyi törvényszék felmentő ítéletének indoklása szerint a vádlott elkövette a terhére rótt cselekedetet, de azt be is tudta bizonyítani a rágalmaszadás alól fel kellett menteni.

Ma délelőtt kezdte meg a szegedi ítélőtábla, ahova az ügy felelőbizetés folytán került, a tárgyalást Ringhofer Lajos elnöklése alatt. A főmagánvádlót Simon Ákos dr.-t Reiniger Jakab, Petrovitsot pedig Krenner Zoltán dr. ügyvéd képviselte. Az ügy előadója Perjessy Mihály dr. táblabíró részletesen ismertette a vádpontokat, amelylyel a tárgyalás mai napja eltelt. Holnap délelőtt kilenc órakor folytatják a tárgyalást és valószínű, hogy még a délelőtt folyamán a perbeszédre kerül a sor. Ítélet holnaputánra várható.

§ Az elégett vasúti szállítmány. Irtunk arról, hogy az aradi rendőrség az állomás területén történt lopások ügyében a nyomozást kiterjesztette arra is, hogy nem a tolvajok gyújtották-e fel azt a teherkocsit, mely — mint azt megírtuk — Csicsér állomás közelében leégett, csak azért, hogy az értékes holmikkól szabadon lophassanak. Számos gyanus körülmény viszont arra mutatott, hogy a teherkocsit előbb kifosztották s azután a tolvajok félve a leleplezéstől, felgyújtották a kirabolt kocsit. Ez a gyanus ügy most polgári per útjára terelődött. A leégett teherkocsiban ugyanis Mrazek Józsefné magánosnő ingóságai voltak, aki kártérítési követeléseket támasztott. Miután sem az államvasutak, sem pedig a szállító cég nem volt hajlandó kártérítést adni, a károsult 26.531 korona kártérítési összeg egyetemleges megfizetése iránt pert indított a szállító és az államvasut ellen.

§ Pör egy szálloda miatt. Schreyer Viktor aradi kereskedő a múlt év vége felé alkudozókat kezdett Szügyi József pankotai szállodatulajdonossal a pankotai Fehér Kereszt-szálló megvétele tárgyában. Az alkudozások során a vevő és eladó szerződést kötöttek, amely szerint vevő köteles átvenni, eladó pedig átadni a

vétel tárgyát 1912. január 1-én. Ha ezt a kikötést bármelyik fél megszegné, tartozik 5000 korona bánompénzt fizetni. Az átvételt megelőzőleg Schreyer felszólította az eladót, hogy üzleti tartozásait az átvétel terminusáig fizesse ki, Szügyi azonban azt válaszolta, hogy az ő adósságaihoz Schreyernek nincs semmi köze. Ily körülmények között lehetetlenné vált az átvétel a Schreyer visszalépett az üzlettől. A meghiusult vételből kifolyólag most Schreyer Viktor 4000 koronás kártérítési keresetet indított az eladó ellen.

§ Lophat-e egy gazdag asszony? Marosvásárhelyről táviratoszak: Föltűnést keltő ítéletet hozott ma a marosvásárhelyi ítélőtábla V. számú tanácsa, amely Timonfy Károlyné dugazdag uriaszony ügyét tárgyalta. Az uriaszonyt nemrégiben kéthavi fogházra ítélte a székelyudvarhelyi törvényszék lopás miatt. Nagy Mihály földbirtokos, Timonfyné veje, jelentette föl, közeli rokonai, ugyancsak a tanuk ellene vallottak. Így történt, hogy a törvényszék marasztaló ítéletet hozott. Főlebbzés folytán ma tárgyalta a tábla az ügyet és az uriaszonyt fölmentette, azzal a megokolással, hogy nem tetelezi föl a dugazdag asszonyról a lopást, a bűnvádi följelentést pedig az anyós és a vő között lévő feszült viszonyoknak tudja be.

A nagy nap.

— Kettőkor már minden csendes. . . —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 15.

Nagy nap, a legnagyobb mindama politikai érdekességű napok között, amelyek néhány év óta a magyar parlamentben felbukkantak. Összejött ma a Házban mindazok serege, kik a válság iránt érdeklődtek, képviselők, volt képviselők, újságírók, főrendek, főispánok, az eljövendő idők reménybeli jelöltjei. A korzó asszonyai, leányai, divatos tavaszi ruhában, virágokkal ékesítve.

Réggel tíz órakor az Országház előtt fiaker fiaker után, automobil-automobil után állott meg. Jegyeket természetesen a mai ülésre már nem adtak ki, bár a bejárásnál nagyon sokan törtek magukat, hogy valamiképpen mégis bejussanak a Házba.

(Ön a miniszterelnök.)

Háromnegyed tíz órakor a jobboldali folyosón megjelenik Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár. Észreveszik az ellenzék is és valaki ezt a megjegyzést teszi:

— Új választások szele fujdogál!

Öt perccel tíz óra előtt érkezik föl a liften Beöthy László kereskedelmi miniszter. Rendkívül komolyan néz maga elé s azt kérdezi a szolgáktól:

— Itt van már Khuen kegyelmes ur?

— Még nincs itt! — felelik a szolgák.

Csaknem közvetlenül utána ismét nyílik a lift és a miniszterelnök lép ki belőle titkára, Bárczy István dr. és Hazay Samu honvédelmi miniszter társaságában.

A miniszterelnök rendkívül komoly. Nincs arcán az az obligát mosoly, amely különben mindig ott ül. Szótlanul, komoran halad szobája felé. Az ajtónál visszafordul és Hazai honvédelmi miniszterhez szól:

— Kérlek, Samu, valed még lesz egy kis beszélni valóm!

— Állok rendelkezésedre!

A miniszterelnök erre bemegy szobájába, de mindjárt ki is jön onnan s a keresztfolyosón át Návay elnök szobája felé megy, ahol rögtönzött értekezletet tartanak. Az értekezleten Návay és a miniszterelnökön kívül Deésy Zoltán és Andrássy Gyula vesznek részt.

Az értekezlet híre a folyosón nagy feltűnést kelt.

— Gondolkoztak és hátfőig tart ez a gondolkodási idő, jelentette ki egy képviselő a konferencia végén.

(Deésy és Andrássy.)

A munkapárti folyosón nagy feltűnést kelt, hogy Deésy és Andrássy gróf karonfogva sétálnak és hosszasan tárgyalnak. A munkapárt hangulatát Hazai és Beöthy miniszterek igyekeznek élénkíteni, akik kitartásra és lelkesedésre buzdítják híveiket, a mai ülés várható eseményeiről tárgyalnak és ama reményüknek adnak kifejezést, hogy az ülés simán és békésen fog lefolyni.

(Az üléssteremben.)

A kormánypárton túlságosan nem lelkesednek, hanem csendben, mélységes csendben vonulnak a terembe a miniszterek. A folyosón Návay Lajos sietett, Khuenel szeretett volna beszélni, de már lekészt, mert nem találta szobájában Khuent.

Amikor a miniszterelnök az üléssterembe lépett, a munkapárttól riadó éljenzéssel fogadták. A miniszterelnök mellett foglalt helyet Serényi Béla földművelésügyi miniszter, holott rendszeren Lukács László szokott ott tartózkodni. A miniszterelnök maga kérte, hogy Serényi üljön mellette, mint legfiatalabb, hogyha szükségé lenne valami írásra, vagy eszébe kellene valamit juttatni, kéznél legyen. Khuen megett Angyal József háznagy ült, vele szemben László Mihály és Hegedüs Lóránt, Láng Lajos báró és Tallián Béla báró foglaltak helyet. Bejött az ülésre nemsokára Lukács László pénzügyminiszter, aki előbb a feleségét kísérte fel az elnöki emelvény felett levő páholyba.

Khuen beszédét nagy figyelemmel hallgatták. Az ellenzék is igen kulansan viselkedett, vár, vár... Két óra hosszat tartott a beszéd és mikor befejezte a miniszterelnök szavait, a munkapártiak nagy táborra megmozdult és dörgő tapsokkal, folyton megújuló éljenzésekkel tüntetett a miniszterelnök mellett.

(A folyosóról.)

A beszéd után az elnök szünetet rendelt el. A miniszterelnököt természetesen minden oldalról körülvevették és melegen, őszintén gratuláltak beszédéhez. Legelőször Láng Lajos báró ment hozzá, a miniszter társai közül Lukács László fogott vele először kezét.

A szünet alatt a folyosón uralkodott kis ideig élénkség, majd az elnöki csengő hívására visszamentek a képviselők a terembe, hol Deésy Zoltán nyilatkozott és megtette a gondolkodási időre vonatkozó indítványát. Khuen ehhez hozzájárult. Justh konstataálta, hogy ő és harcos társai folytatják a harcot. Návay ezután kihirdette, hogy a Ház hétfőig nem fog ülést tartani.

A tisztelt Ház ezzel szétoszlott, a képviselők kimentek a folyosóra, hol még egyideig folytatták a purparlét. Détután két órára pedig már mélyáéges csend uralkodott a parlament környékén...

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 657
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdelési osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

A rongykirály.

— Becsapott aradi kereskedő. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15

Ravaszul kieszelt csalásnak esett áldosatul Klein Gábor aradi kereskedő, akit ügyes mesével több ezer koronás és hiábavaló várakláshoz ugratott bele két fiatalember.

Néhány nappal ezelőtt Klein Gábor Boczkó-utcai lakására két jól öltözött fiatalember állított be. Az egyiket: Rosensohn Jenő 28 éves ügynököt Klein már ismerte, a másikat pedig Rosensohn nagy tisztelettel úgy mutatta be, mint a borosjenői butorgyár üzletvezetőjét. A bemutatkozást Rosensohn társa is megerősítette:

— Takács Sándor vagyok Borosjenőről — mondotta. — A butorgyár üzletvezetője, mondhatnám igazgatója.

Az üzletvezető ur nem is szólt többet, hanem annál bőbeszédűbb volt Rosensohn. Hosszu magyarázattal szolgált a kereskedőnek arról, hogy miért hozta el a borosjenői butorgyár vezetőjét. Elmondotta, hogy a butorgyár nagyobb mennyiségű politurozó rongyot akar beszerezni. Körülbelül ötven métermázsra rongyra van szükségük és az ő ajánlatára Klein Gábor utján akarják a rengeteg rongyot megvásárolni.

— Természetesen a haszon fele engem illet — mondotta Rosensohn — hiszen én közvetíttem az egész üzletet. De tudja Klein ur, az üzletet gyorsan meg kell csinálni, mert a rongy hamarosan kell.

— Hát nekem éppen nincs most ötven mássa rongyom — szólta a kereskedő — de majd szerzek.

Rosensohn ebben a tekintetben is megnyugtatta Kleint. Elmondotta, hogy Temesvárott a Schlosser testvérek nagy zsúruszletében nagy mennyiségű rongyot lehet venni, még pedig métermázsáját 30 koronáért. Mint-hogy a butorgyár szívesen ad ötven koronát is egy métermázsra rongyért, tehát tiszta dolog, hogy ezen az üzleten Klein is, meg ő is kereshetnek 500 koronát. A kereskedő kissé furcsállotta, hogy az ügynök a butorgyári üzletvezető előtt ilyen nyíltan beszél a haszonról. Már meg is akarta kérdezni, hogy ugyan miért akarják tőle 50 koronáért megvenni a rongyokat, ha tudják, hogy Temesvárott harmincért kapható. De hát az üzlet-üzlet. Klein Gábor nem szólt semmit, hanem megkötötte az üzletet, sőt mindjárt abban is megállapodott Rosensohnnal, hogy másnap átmennek Temesvár: a rongyot venni.

A temesvári szibárusnál csakugyan találtak rongyot annyit, hogy Rosensohn még válogathatott is benne. Végre együtt volt az ötven mássa, Klein Gábor nyomban ezer korona előleget adott és a hátraleévő ötszáz korona utánvételt megterhelve gyorsarúképpen utnak indították a rongyszállítványt. Harmadnapra Aradon voltak a rongyok és Klein sietett táviratozni a butorgyárnak, mert úgy egyeztek meg, hogy Aradról Borosjenőre a gyárat terhelje a szállítás. Még aznap megkapta a távirati választ:

Rongyokat nem vettünk öntől. Nem tudjuk miről van szó. Takács üzletvezető nálunk nincs. Butorgyár Borosjenő.

Klein a távirattal Rosensohn lakására rohant és kérdőre vonta az ügynököt. Rosensohn nagy álmélkodást csinált és kétségbeesve mondotta, hogy akkor őt is becsapta az a fiatalember.

— Utcan találkoztam vele és nekem úgy mutatkozott be, mint a gyár üzletvezetője. Ejnye, ejnye — sópáncodott Rosensohn.

Klein Gábor azonban nem sokat törődött ezzel a gyanús siránkozással. A rendőrségre ment és följelentést tett a csalók ellen. A rendőrségen azután Rosensohn megváltoztatta a meséjét és beismerte, hogy a csalást ő eszelte ki. Nem volt az a szándéka, hogy Kleint megkárosítsa, hanem azt akarta biztosítani, hogy Kleinnél nagymennyiségű rongy legyen, amelyet ő apránként átvenne és jó haszonnal eladogatna. Véletlenül találkozott az utcán Takács Sándorral, az aradi kerületi munkásbiz-

tosító pénztár napidijásával, akinek csak ennyit mondott:

— Akar ötven koronát keresni? Tudok egy üzletet. Jöjjön velem és mondja, hogy maga a borosjenői butorgyár üzletvezetője.

A detektívek azután megtalálták az üzletvezető urat is. Takács Sándor azonban tegad annak ellenére, hogy nemcsak Rosensohn vall ellene, hanem Klein Gábor is fölismerte benne az állítólagos butorgyári üzletvezetőt. Takács azt állítja, hogy Rosensohn sem, Kleint sem látta sohasem és velük nem beszélt, a rongyvásárban semmi része nem volt.

A rendőrség folytatja a nyomozást.

Az urileányok főztje.

*

(A teaszur.)

Az esti órákban egy boy sulyos levelet hozott a szerkesztőségbe. Reszketős vonásokkal írták a levelet, amelyet Fresszerák Tivadar táv-évő és zsurrporter küldött. Szól pedig a következőképen:

Harthmuth kettős számú ceruzával írom ezeket a sorokat, mélyen tisztelt Szerkesztő ur; ceruzával az ágyban, árnyékban 40 fokos lázzal, így hát nem tudok eleget tenni annak a kötelelességemnek, hogy az aradi urileányok főziskolájának zsurrjáról tudósítást írjak. A hangverseny nyelv kombinált zsurról betegem vittek haza. Miért, hogyan betegedtem meg? A gyorsan előhívott mentőorvos, Remazury dr. már csak a beállott katasztrófát konstatálhatta. A doktor ur megvizsgált és vizsgálata eredményét, meg a sulyos betegség előzményeit az itt A) alatt csatolt orvosi bizonyítványban részletesen leírja eskü alatt történt kihallgatásom után.

Mivel én így munkaképtelenné váltam, kérem a mélyen tisztelt szerkesztő urat, kegyeskedjek az esti halászlés csárda megnyitására más tudósítót küldeni.

A levélhez mellékeltem orvosi bizonyítványt így hangzik:

Alulírott, Remazury köz- és váltó bőrgyógyász, ezennel igazolom, hogy Fresszerák Tivadar 1912. február 14 én a Kőzponti szállóban lefolyt zsurren heveny falánk rohamban összeesett és a Fehér Kereszt kávéház sarokasztalán lévő lakására kellett szállítani, ahol csak a gyors orvosi segítség tudta megmenteni az életnek. Nehogy a baj elhatalmasodjék, azonnali gyomormetszést alkalmaztam; gyomrában a következő értéktárgyakat találtam:

1. Háromnegyed kilogram kaviár.
2. Húszonkét darab sonkás zsömlye.
3. Negyvennyolc kicsi és tizenhat nagy vajas pogácsa.
4. Másfél liter vanília krém.
5. Két kilogram sonka.
6. Hét szelet májpástétom.
7. Mintegy tizenhárom csészényi tea.
8. Két teás kanál.
9. Egy teás csésze.
10. Három lassó.

A kávéház márvány boncasztalán fekvő Fresszerák Tivadar kérdéseimre elmondta, hogy a felsorolt tárgyak az aradi urileányok csüörtök esti zsurrján jutottak a gyomrába. Ő, mint lelkiismeretes zsurrporter már háromnegyed ötkor megjelent a Kőzponti nagytermében és a lélekete is előállott, amikor a terem közepén a két méter hosszú asztalon legragyogóbb álmait látta megvalósulva. Az asztal mindazokat tartalmazta, amelyekről boldogult Arany János oly szépen dalolta, hogy „szem-szájnak kellemes”. A francia konyhaművészet remekei hidegen, aminek következtében paciensemen a hideg veríték gyöngyözött. Éppen bele akarta fejet fújni a roskadozó és pompásan földízített asztal tartalmába, amikor eléje toppant Miklósi

Nikolits Szeréna alapítványi hölgy, a tanfolyam nagygilistás vezetője és lebilincselő bájcseleggel üdvözölte:

— Csakhogy eljött szerkesztő nr. Már aggodtunk bájos tanítványaimmal, hogy ők nem jön el és megmaradnak a konyhánk remekei.

— Ne aggódjék méltóságod, sajnos, lesznek itt ma sokan, — mondta Fresszerák és egy szép szelet nyelv után nyult.

Rózsás női nyelv kezdett csicseregni ekkor:

— Csak a hangverseny után szabad a büffében garázdálkodni.

Megfordultam: Vörös Magda állott előttem.

— Engem és a főziskola növendékeit — mondta a kisasszony — azért állított ide Szeréna néni, hogy amíg a hangverseny véget nem ér, senkit se engedjünk a büfféhez. A szemét hízalhatja.

Aztán tovább libegett és rövid szónoklatát elmondta a nagy tömegekben érkező vendégcsoport tagjainak. Csillogó uniformis katonatisztek (a tábornok vezetésével), polgárok, de főként sok-sok előkelő, pazar öltözékű urhölgy jelent meg a teaszuron, amelyet hangverseny előzött meg. A Sallac-utcai terem ugyanis tetszetősen földiszitették, beosztották a délutáni hangverseny és az esti kabaré számára. A hangverseny kissé megkéssve kezdődött, mert a rendezőség nem akarta, hogy a később érkező vendégek esetleg zavarják a szereplőket. A koncert már így is javában folyt, amikor a tanfolyam egyik elnöknője, örgróf Pallavicini Alfrédné megérkezett. (A másik elnöknő: Hauser ezredesné most is pontosan ott volt büzgő gárdája élén.)

A sault terem hallgatósága élveszettel tapsolt Müttermüller Józsefnének, Weichhart Aurórának, Müttermüller Józsefnek és Karhanek Ferencnek, az aradi zenekonzervatorium jeles tanárának. Weichhart kisasszony gyönyörűen énekelt a Müttermüller pár sikerült kísérete mellett, majd pedig Karhanek Ferenc hegedű virtuoz adott elő néhány klasszikus részletet kitörő tapsok mellett.

Hét óra volt, amikor a forró teremből átvonult a közönség a hideg büffébe, ahol langyos tea mellett fagyasztott krémet és szendvicset fogyasztottak.

Felboncolt paciensem vallomása szerint a közönség néhány pillanat alatt elfogyasztotta a büffé készletét, úgy, hogy a hásiasszonyok se-rege újabb segélycsapatokat vezényelt elő az éle-tárból. A kitűnő gyomru zsurnalisztának ezek az újabb szállítványok tették tönkre ragyogó kedély-állapotát s ezért a boncasztalra került. Ugyanis derék gyomor temperamentumát nem tudta megfékezni és a fenti pontokban kimutatott tárgyakat elsüllyesztette a gyomrában levő lifizerkezettel. A gyomor metszés azonban megmentette és én kiállithatom róla ezen bizonyítványt, amelyet azal zárók le, hogy Fresszerák Tivadar okvetlen nőüljön meg. Vegye feleségül a főzőtanfolyam valamelyik növendékét, mert a gyomra csak akkor gyógyulhat meg teljesen.

(Kabaré és halászcárda.)

Mint-hogy zsurrporterünk a délutáni verseny-évésben kidőlt, az alföldi halászcárdába kénytelen volt a szerkesztő a lap közigazdasági munkatársát elhülden. A közigazdász így festi le a csárdabeli életet:

Uzsonna után a társaság újra a táncterembe vonult s kis idő múlva már táncoló párokkal telt meg a terem. Tagadhatatlan, hogy az idei szezonban volt már mulatság, melyen a mainál több ember jelent meg, de kedélyesebb talán egyik sem volt. Mintha csak egy nagy család tagjai lettek volna az összes jelenlevők: fesztelen, közvetlen volt minden szó, minden mozdulat.

Pontban kilenc órakor megnyílt a halász-

sárda. A táncterem alacsony karzatát alakították át stíluszerűen erre a célra. A halászsárda bejáróján Farkas Rózi művészi kivitelű cégtáblája hirdette:

CSÁRDA A VIG MENYECSKÉHEZ.

Ma pénzért, holnap ingen kapható
halászlé, székely gulyás, turócsusza
BOR, SÖR.

A oszárdában magyar menyecskék és leányok: Miklósi-Nikolics Szeréna báróné, Vertán Erzsike, Balázs Emma, Leopold Gisi és Verzár Ilona hordották az ételeket és italokat. Ételek... istenem, talán nem is találó kifejezés azokra a remekművekre, amelyeket ott kaphattak a vendégek. Nemcsak, hogy a „püspök is megehetette volna”, de boldog lehetne az a püspök, akinek a konyháján így főznek. A halászsárda nemcsakára szűknek bizonyult a még a táncteremben is terített asztalokat a vendégeknek.

Tíz óra tájban hordozták körül a fánkot. Az ideális ételből ez alkalommal hihetetlen mennyiségű fogyott. De itt el kell árulni valamit: a nagy konzummálásnak nemcsak az volt az oka, hogy a fánk kitűnő volt, hanem az is, hogy az egyikben egy gyémántgyűrűt elrejtettek. A gyűrűt végül is Gruber tésérhadnagy lelte meg, de a történeti hűség kedvéért meg kell állapítani, hogy egyik szép leánynak, aki különös előmenetelt tanúsított a főzésben, rögtön odaajándékozta.

A gyémántgyűrűn kívül még valami izgatta a kedélyeket. A teremben vagy tíz plakát volt kiragasztva, melyekről azok, akik ismerik a nyomtatott nagybetűket, a következőket olvashatták le:

GABY DESLYS

snéd táncosnő

Ma este 10 órakor érkezik.

Az ex portugál király tényleges unokabátyjának érkezése, amint azt mondani szokás, a végletekig csigázta a közönség kíváncsiságát. Meglehetősen sokáig is váratott magára a diva, mert már vagy háromnegyed tizenegy óra volt, amikor általános csend közepette a terembe lépett.

Az első benyomás elég jó: habár a táncosnőnek kissé erős az orra, de arcvonásai különben tagadhatatlanul finomak. A toalettje kiválóan ízléses: diszkrét eleganciájú világoskék moussalin ruha, mely a híres Paquin cégnél készült. Fején egy óriási kalap kék plörözökkel. A szakértő hölgyek becsülése szerint maguk a plörözök is vagyont érnek. Világoskék harsnya és ugyanilyen félcipő egészítik ki a kosztümöt.

Általános osodálkozásra a művésznő magyarul érekelte, még pedig a „Gyere ide te remek férj” és az „Egy fűtős zenés kávéházban” című kuplékat. A közönség rendkívül sokat tapsolt kedvencének — Győző Alfrédnek, aki ez alkalommal a szerződéshezgő táncosnét helyettesíteni volt kénytelen.

A kabaré második száma Rontay Boriska fellépte volt. A direktorné kedvesen és közvetlenül — nagy hatás mellett — adott elő néhány dalt. Műsorát a szünni nem akaró tapsra kénytelen volt meg is toldani. Győző és Rontay duettje fejezték be a műsort: Frits gróf és Bessy duettjét adták elő a Leányvásárból nagy siker mellett.

A kabaré után tánc kezdődött, mely kitűnő hangulatban egész reggelig tartott.

Khuen beszédének hatása

— Óváció a miniszterelnöknek. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, február 15.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma elmondta a képviselőházban azt a beszédet, melyre hetek óta várt a politikai világ érdeklődése, a melytől jobbról és balról egyaránt a válság döntő fordulatát remélték. A beszédet a Házban az izgalomnak és mozgalmasságnak olyan külsőségei kísérték, melyek megszokott és ismerős velejárói az előjta alkalomoknak.

A miniszterelnök nyilatkozatának hatásairól a következő tudósítások számolnak be:

Ellenzéki felbuzdulás.

A beszéd után roppant éljenzés és taps viharzott fel a jobboldalról. Pár percig a többség körülujjongva ünnepelte a miniszterelnököt a az ünneplés zajával kísérte végig a folyosón is. Khuen gróf elsőnek Tisza István gratulációját fogadta.

A beszéd után az ellenzék is a folyosóra tödült a nagy lármával tárgyalta a miniszterelnök beszédének politikai hatását és jelentőségét. Általános volt az a felfogás, hogy a beszéd nem alkalmas a béke megteremtésére, sőt hogy ezek után a Kossuth-párt is tulnyomó többségében a harcra szegődik.

Deésy Zoltán így nyilatkozott:

— Nem hiszem, hogy ez legyen az utolsó szava a kormánynak, mert az elfogadhatatlan...

Hasonló értelemben nyilatkozott Bizonny Ákos, Bethlen István gróf, Sággy Gyula, Tóth János, Kelemen Béla, Palugyay Mór, Barabás Béla, Nadányi Gyula és kevés kivétellel csaknem valamennyi tagja a pártnak.

Andrássy Gyula gróf a Kossuth-párti főemberekkel negyed óra hosszat tanácskozott a folyosón a úgy hírtett, hogy ő is elégedetlen, de még mindig a békét szeretné valahogyan biztosítani. Andrássyt azután munkapárti és ellenzéki képviselők vegyesen vették körül, hogy megtudják véleményét a miniszterelnök beszédéről.

A baloldali folyosón Barabás Béla haragsgta:

— Ezek után azt hiszem, nincs leszerelés, de nem bánom, ha a párt leszerel is én harcolok rendületlenül. Én szabad kezet akarok és nem hiszem, hogy lenne ember a Kossuth-pártban, aki a harc miatt ellenem támadna.

Polányi Géza is nagyon kifakadt:

— Pédátlan volt a beszéd — ugymond — nevetségessé akarta tenni Apponyit és Andrássyt.

Justh Gyula így nyilatkozott:

— A dolog rendben van! Áll a harc! Csodálom, hogy a miniszterelnök a választások tisztaságáról mert beszélni.

Sággy, Barabás, Palugyay, Szebenyei képviselték az intranzigens elemet a mindenáron a harc mellett voltak.

— A Justh-párttal vagyunk és harcolunk — mondotta Sággy — szégyen, hogy így bánunk el Apponyival! A Kossuth-pártban rendet csinálunk, aki nem akar harcolni, az menjen ki a pártból és ne akadályozzon bennünket.

Deésy Zoltán még hisz a kompromisszum lehetőségében. Deésy az ülés után Tóth Jánossal tanácskozott.

Andrássy a béke mellett.

A miniszterelnök mai beszédével a Magyar Hírlap Khuen és a béke címen vezércikkben foglalkozik, melyben a többek között a következőket írja:

A béke még mindig lehetséges, noha a miniszterelnök ma az ő előrehirdetett és feszülten várt hosszú beszédében olyan harcias volt, hogy szinte kötelezővé tette az ellenzék részéről a háborút. El kell mondanunk, hogy ezen az alapon annyit adott, amennyit lehetett, de ez az alap mégis tágítható, itt keretek vannak, amelyekbe lehet tartalmat önteni. Ez a lehetőség még mindig meg van úgy erkölcsileg, mint alakilag, csak hogy ehhez nagy akarással kell a békének és mindenesetre a kincességig pontos teljesítés mindannak, ami szóban forog.

Munkapárti felfogás.

A nemzeti munkapártok egy előkelő tagja a miniszterelnök mai beszédéről tudósítónknak következőleg nyilatkozott: Ha a hét hónap óta folyó perben az érvek döntenek, úgy a miniszterelnöknek mai beszéde után valóban nyert ügye volna. Egy minden szavában nyit és becsületes beszéd volt az, amelyik ma a képviselőház termében elhangzott. Az elfogulatlan halgatóság csak azt a benyomást nyerhette, hogy a miniszterelnök honorálta Apponyinak mind azt az aggályát, aminek objektív volt némi alapja. Amiben pedig nem honorálta, ott nem helyezkedett a brüssz visszautasítás rideg álláspontjára, hanem érvekkel igyekezett meggyőzni Apponyit és híveit arról, hogy egy aggodalmának nincsen alapja, avagy pedig egyenesen rontaná az elért nemzeti eredmények mérlegét. Különösen meggyőzők voltak a miniszterelnök érvei, amikor azt igazolta, hogy a szolgálati nyelvnek Apponyi által rendeltileg óhajtott szabályozása a katonai perrandtartásban, a nemzeti ügynek nem sikerét jelentené, hanem a magyar nyelvnek már elért előnyomulását veszélyeztetné. Hiába, a tény az, hogy a német szolgálati nyelv alkalmazását Apponyi sem tartja mellőzhetőnek. A különbség csak az, hogy a miniszterelnök a törvényben est főrriasan ki is mondja, Apponyi pedig eloujik a tény bevallása elől és inkább feláldozza a törvénytalkotási jogot, sem hogy megmondaná azt, a mit megeselekedni ő is akar. — Kérdzem mindenkitől: vajon ezen a részleten a melynek megoldási módzatában is határozottan a miniszterelnök álláspontja a helyes, mulhat-e egy késhagyig menő végső küzdelem? Becsületes őszintesé és egyenes álláspontot hangzottatott a miniszterelnök a választójog kérdésében is finnepélyesen megígérte, hogy az év végéig beterjeszti a demokratikus, haladó irányú és liberális választó-reformot. Hozzátesze, hogy meg akarja óvni a nemzeti szupremáciát és az értelmiség vezető szerepét. Am álljon Justh az ország élé és jelelense ki, hogy neki sem az egyik, sem a másik nem kell! Ez nem az utja foszlányokká tépett népszertiségének visszaszerzésére. Nem hiszek a harcban, mert nem látom a nagy elvi ellentéteket és mert az ellenzéknek végre is rá kell jönnie, hogy egy heba-hurgya harc őket semmi eredménnyel nem kecsegteti.

Khuen felhívása a munkapárthoz.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Munkapárt ma este igen látogatott értekezletet tartott, amelyen Ghillány Imre alelnök elnökölt. Amidőn Khuen Héderváry miniszterelnök megjelent Tisza István gróf kíséretében, hosszas éljenzéssel fogadták. Az elnök bejelentette, hogy a mai értekezletnek egyedüli tárgya az, hogy a miniszterelnök kíván a párt tagjaihoz szólni. Erre Khuen szólásra emelkedett és a következő beszédet tartotta:

— Kedves Barátaim! Csak igen rövid ideig kívánom igénybe venni türelmeteket és midőn megköszönöm ama meleg támogatásokat, amelyben a mai napon beszédem alkalmával részesítettetek, megköszönöm egyszermind azt is, hogy ilyen nagy számmal voltak szivesek megjelenni. A mi egész működésünk sikerét jövőben is ez fogja biztosítani. Ha mindig együtt leszünk, számíthatunk arra, hogy ebben a küzdelemben egy lélekkel, egy szívvel munkálkodhatunk és mindenki megjelenésével

és dokumentálja, hogy kitartunk ama nagy ügy mellett, amelyet képviselünk. Én a magam részéről mindig azon vagyok és igyekezem, hogy lehetőleg a ti érzséteknek és felfogástoknak adjak kifejezést és boldog vagyok, ha eltalálom azt a hangot, amely nektek kedves és jól esik. Ezt fogom a jövőben is tenni és kérem szíves barátságokat és támogatásokat. (Lelkes éljenzés.) Csak egyra kérlek benneteket és ez az, hogy a többszöri halasztások folyamánként ma tielőseinket ismét egy pár napra felfüggesztettük: sajnálom ezt azért, mert tudom, hogy ez közületek igen soknak nehezére esik. De fontos ok késztetett erre az elhatározásra és csak arra kérlek, hogy asután hátfőn, amikor újra összejövünk, együtt maradjunk, mert megszakítás nélkül kívánunk annak a kötelességünknek eleget tenni, amely a törvényalkotást teszi hivatásunkká és kívánom, hogy elérjük a sikert, mely egyedüli jutalmunk.

Hosszas éljenzés követte a miniszterelnök beszédét, mely után újból Ghillány alelnök szólalt fel és éltette a miniszterelnököt a képviselőházban elért sikere alkalmából.

A vitarendező.

Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok vitarendező bizottságának tagjai vasárnap este kilenc óráig a Pannónia szállodában értekezletet tartanak, amelyen a függetlenségi pártoknak a véderőjavaslatok ellen folytatandó harci taktikáját beszélük meg. — Kossuth Ferenc lakásán ma délután a párt vezetői értekezletet tartani, de Andrássy látogatta meg Kossuthot és ezért az értekezlet elmaradt.

Megvádolt esperes.

— Egy temetkezési egyesület botránya. —

Távirati tudósítás.

Szabadka, február 15.

A bácsmegyei Kossuthfalva községben nagy a felháborodás Schadt Ignác esperes plébános ellen, mert egy élő rokonát halottnak jelentette be az ómoravica temetkezési egyesületnek, melynek elnöke, hogy a temetkezési járulékot felvehesse. A temetkezési egyesület vasárnap közgyűlést tartott ebben a tárgyban. Schadt esperes is megjelent. Hat szuronyos rendőr kísérte, hogy ne essék hántódása. Már tettlegességtől lehetett tartani, de Szász Miklós tanító és Stanyó Mihály jegyző nagy nehezen lecsillapították a gyűlés résztvevőit. Schadt ekkor megnyitotta a közgyűlést. Értelen zsvaj tört ki erre ismét. A szitkok özöne szóródtak a plébánosra. Negyed óráig tartott a lárma, majd mikor Beck János és Hernyó Mihály községi képviselők nyugalomra intették a felizgatott tömeget, felállt Szász Miklós tanító és bizalmatlansági indítványt terjesztett be Schadt ellen. Ezt a közgyűlés egyhangulag elfogadta és Schadtt felszólították, hogy azonnal hagyja el az elnöki széket. Majd Szász Miklós ismertette a Schadt által elkövetett visszaélést. Schadt kiutalt élő rokonának 175 korona temetési költséget.

— Abcug! Le vele! — hangzott a teremben.

Stanyó Mihály jegyző pedig a következő indítványt terjesztette elő:

Miután Schadt Ignác a temetkezési egyesületet megcsalta és család büntetést követelt, indítványozom, hogy ezt a felsőbb hatóságnak jelentjük be és kérjük Schadt esperes ellen a bünyádi eljárás megindítását.

A közgyűlés ezt az indítványt is egyhangulag elfogadta, mire Schadt a hátsó ajtónál eltávozott. A közgyűlés a következő feljelentést küldte a szabadkai ügyészséghez:

Jelentjük, miszerint Schadt Ignác esperes-plébános kossuthfalvi lakos, ki a kossuthfalvi

első temetkezési egyesület elnöke, 1907. december hó 26-án Schadt Jánosné, szül. Narankovics Máriát, ki a temetkezési egyesületnek tagja, mellesleg mondván az esperes rokona, halottnak jelentette be, kiutalt és felvett részére 175 koronát. Bár az esperesnek tudomása volt arról, hogy az említett egyeleti tag él.

Miután itt család büntetése forog fenn kérjük a vizsgálat sürgős megindítását.

Kelt: stb. aláírások.

A közgyűlés ezután kimondta a temetkezési egyesület felszámolását. Felszámolókul megválasztották Zsáros Aladár dr. topolyai ügyvédet, Szász Miklós református tanítót, Palich Antal községi jegyzőt, Karai János bírót és Berger Sándor papirkereskedőt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Csitri, vígjáték. Bemutató előadás. C) bérlet.

Szombat: Csitri, vígjáték, A) bérlet.

Csitri.

— A holnapi bemutató. —

Holnap este mutatja be a színház a modern francia irodalom egyik legsikerültebb alkotását, Veber Pierre és De Gorsse Henri bájos vígjátékát, a Csitrit. Alig van még a francia irodalomban vígjáték, amely oly közvetlen, ötletes szellemességekkel telített volna, mint ép ez. A színház nagy gondot fordított erre az előadásra, a főszerepek mind elsőrendű keszekben vannak, új díszletek készültek, a darabot Szendrey igazgató rendezi.

A darab meséje a következő:

Első felvonás. Delannoy Maurice, a híres festő, egy kis faluban gyűjt motívumokat. Itt szeret bele a kis Colette, akit két vén nagynéni nevel. Delannoy-nak vissza kell menni Párisba és Colette, akit egy jószívű, de korlátolt ifjával összasakarnak házasítani, utána szökik.

Második felvonás. Colette váratlanul megérkezik Delannoy lakásán. Rosszkor jött, mert a festőnek randevuja van a szép Nancyval, az ünnepelt színésznővel. Colette kénytelen észrevenni a festőnek a művésznő iránt érzett vonzalmát és szívét elfogja a féltékenység.

Harmadik felvonás. Colette otthonos a festőnél, aki észre sem veszi, mennyire beleszeret a csitri leányba. Kétór balóle az indulat, amikor azt látja, hogy a fiatal Sernin Pierre kezdi tőle elhódítani a leánykát. Emiatt szinte brutalitásra ragadtatja magát.

Negyedik felvonás. A festő odáig megy, hogy feleségül kéri Colettet, aki azonban egészen megváltozott. Saive Sernin és Delannoy ezt észrevéve, maga adja össze a fiatalokat. Aloice, ama bizonyos ifju, ki elől Colette menekült, mint új párisi gigerli leli meg boldogságát.

A főszerepeket Vaodray Vilma, Nográdi Malvin, Follinuszné, Benkóné, Szendrey, Várnay, Beregi dr., Delli, Vass, Polgár játsszák.

* Isaye Jenő hangversenye a színházban. Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg Isaye Jenőnek, a világ legelső heggedmüvészének hangversenyét, amelyet e hó 21-én, szerdán este tart a színházban. A kiváló művész honorálva Arad város művész közönségének nagyfokú igényeit, oly brilliáns műsort állított egybe, amiót még hangversenyen alig hallottunk. A jegyek árait ezúttal csak igen mérsékeltten emelte fel a színház igazgatósága, hogy mindenkinek módjában legyen a párisi arán álló művész eseményt élvezni. Jegyek máta kezdve válthatók a színházi pénztárnál.

* Új színház Budapesten. Budapestről jelentik: Mezei Béla, a győri színház nyolc éven át volt igazgatója, Budán a saját telkén állandó színház építésére engedély megadásáért folyamodott a székesfővárosi tanácshoz. A tervbe vett modern új kulturpalota 3000 személy befogadására épülne, melyben népszínművet, énekes vígjátékot és népdramákat adnának elő. Ha az engedélyt Mezei megkapja, már március közepén megkezdődik az építkezés.

* Vasárnap, e hó 18-án este tartja Aradon a Fehér Kereszt nagytermében Casals Pablo egyetlen hangversenyét, amely az idai hangverseny szezon legnagyobb szenzációja lesz.

* Az Athenaeum könyvtár. 3-ik kötete, Balzac világhírű műve a Szamárbőr már megjelent és a Juhász és Társa cégnél kapható 1 kor. 90 fillérért. Telefon 265. 715

* Két fegyenc (Az Apolló világhírű alágere.) A Nordiak társaság legújabb filmjének bemutatója az Apolló-színháznak komoly művészi sikert hozott. Régen nem láttunk oly művészi nyón álló képet, mint amilyen a Két fegyenc. A cselekménye virtuóz kompozíció, amely minden apró nüansában a modern kor emberének készült. Szenvedélyes asszony szerelmet, fékezhetetlen bosszúvágyat, a gyermek iránt való rajongó szeretetet, amely a legremesebb, a leküzdhetetlennek látszó akadályokat is emberfeletti erővel győz le, menekülést a fegyházból, izgalmas jeleneteket és az igazi élet minden szép és katasztrófás momentumát megtaláljuk a képen. Megható az a vágyakozás, a mellyel a megosalt szerencsétlen férj, akit felesége hűtlensége börtönbe juttat, gyermeke iránt viselkedik. Ez a vágyakozás oly erővel jelenkezik, hogy a szerencsétlen ember megszökik a fegyházból a hihetetlen szenvedések a megpróbáltatások után végre szabad földre, Ausztráliába jut, ahol nem sokára becsülett, szorgalmas munkával tisztos pozícióba jut a akkor elért élete legnagyobb boldogságát, gyermekét kedlőre ölheti. Amily megható ez a minden veszélyeken is diadalmaszkodó szeretet és boldogság, oly visszataszító az a lelketlenség, amellyel egy volt fegyenc, a 13 az ezt a gyönyörű idilli boldogságot ajs bosszúvágyból megsemmisíteni akarja, elérni, hogy a tisztos pozíciót elfoglalt ember szökött fegyenc De az a jasság nem sikerül, mert a szerencsétlen sorsúldozóit ember részére megérkezik a kegyelem a galád, bosszúvágyó eléri méltó büntetését. A kinematográfának eme világszenzációval bíró attrakcióját pénteken mutatja be utoljára az Apolló-színház. 177

* Küzdelem a leopárdal. (Káthe kapitány utolsó kalandja.) Mindenkinek emlékszik még arra a bájos, fiatal leányra, arra a szépe szépségre, aki oroszánok, leopárdok társaságában várta az őserdőben a szabadító expedíciót. Káthe kapitány néven ismerték világszerte ezt a csodálatos bátorságu leányt, aki hónapokkal ezelőtt meghalt. Egyik dresszírozott leopárdja épen azok közül való, melyekkel való küzdelmét most fogja bemutatni az Uránia színház, szétmarcangolta. Erről a tragikus végről hírt adtak a világ összes lapjai, mert hiszen ez a szerencsétlen szép leány valószínűleg esoda volt a maga művészetében. Valami lebilincselő erő volt benne, melynek meghódoltak a vadon szörnyetegei és lehetséges, hogy egy pillanatra a gyenge nő kerekedett fölé és Káthe kapitány szép testébe, a vérre szomjazó bestia vajt a gyilkos karmait. Ennek az immár halott szép leánynak utolsó produkciója volt a leopárdal való küzdelem, és ezt a szomorú emléktű nagy-szabású képet pénteken mutatja be először az Uránia. 175

* A zsidók történetének. Király Pál nagy-aserű darabjának február 20 és 21-iki előadásai iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. Az Uránia pénztárán kívül Juhász és társa, valamint Klein M. könyvkereskedésében lehet előre váltani jegyeket. 176

Az új Nemzeti Színház tervpályázata.

— Három millió koronába kerülhet. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 5.

A Nemzeti Színház új palotájának kérdése a mai nappal a megoldás stádiumába jutott. Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter nem bírába jelentette ki annak idején, hogy az új Nemzeti Színház megteremtését egyik sürgős feladatának fogja tekinteni: a tervpályázat kihirdetésével ezt a nyilatkozatát valóra is váltotta.

Zichy János gróf kultuszminiszter ma beosztotta ki a Nemzeti Színház új építési terveinek beszerzése céljából a tervpályázati hirdetményt, melynek pontjai a következők:

A pályázaton csak magyar honos vehet részt. A tervpályázati program és helyszínrajz díjtalanul megszerezhető a minisztériumban (Báthory-u. 12., IV. emelet). Készítendő: valamennyi emeletsor alaprajza, valamennyi homlokzat rajza, legalább egy hossz és egy keresztmetszet. Az összes építési költségek a hárommillió koronát meg nem haladhatják, a tervek teljes névaláírással, lepecsételt oszmagban ez év november 15. déli 12 óráig a minisztériumi segédhivatali főigazgatójánál (Hold-u. 16. földszint) nyújtandók be.

A tervpályázat eredményét megfelelően lehetetlenül a következő bíráló-bizottság dönti el:

Elnök: *Náray-Szabó Sándor* államtitkár. Társelnök: *Báffy Miklós* gróf. Bíráló-bizottsági tagok a minisztérium részéről: *K. Lippich Elek* miniszteri tanácsos, *Majovszky Pál* dr. miniszteri osztálytanácsos, *Kertész K. Róbert* miniszteri műszaki tanácsos (együttal mint az Orsz. M. Képzőművészeti Tanács Építőművészeti Szakosztályának előadója), egyúttal a bíráló-bizottság előadója, *Jakabffy Zoltán* min. főmérnök, ifj. *Wlassics Gyula* min. fogalmazó mellett a bíráló bizottság jegyzője.

Meghívott szakértők: *Dülfer Martin* építés-tanár (Dresden), *Littmann Max* építés-tanár (München), *Hauszmann Alajos* építés, műegyetemi tanár.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa részéről: *Szilágyi Lajos* min. osztálytanácsos.

Budapest székesfőváros közönsége részéről: a székesfőváros polgármestere és a székesfővárosi középítési bizottság egy tagja.

A Nemzeti Színház részéről: a színház igazgatója, *Kéméndy Jenő* szcenikai főfelügyelő.

A Magyar Mérnök- és Építész Egyesület részéről: *Kommer József* építés, *Varga László* építés, rendes tagok *Fritz Oszkár* építés, póttag.

A Magyar Építőművészek Szövetsége részéről: *Medgyes Alajos* építés, rendes tag, *Neuschloss Kornél* és *Vágó József* építés, póttag.

A tervek elbírálása a „Tervpályázati Szabályzat” alapján történik.

A következő díjak kerülnek kiosztásra:

I. díj 10.000 korona.

II. díj 8000 korona.

III. díj 6000 korona.

IV. díj 4000 korona.

V-IX. díj egyenként 2000 korona.

Összesen 38.000 korona.

A díjazott tervek a minisztérium tulajdonába mennek át, közszemlére lesznek kitéve,

s a bírálati jegyzőkönyv a hivatalos lapban jelenik meg. A nem díjazott tervek négy héten belül veendőek át.

HIREK.

Sztrájkoló magántisztviselők.

(Megegyezés főnök és alkalmazottak között.)

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 15.

Megírtuk, hogy tegnap sztrájkba keveredtek két vállalat, az *Első Magyar Papirgyár* és *Schmith és Meyner* első kir. szabadalmazott fiumei papirgyár budapesti középponti irodájának hivatalnokai, mert keveselték a fizetésüket.

Huszonegy férfi és hét nő vonult ki az irodából: a főkönyvelők, a diszponensek, intézők, pénztárosok, raktárfőnökök s más kis hivatalnokok, a részben könyvekben, részben írógépeken dolgozó hölgyekkel. A két főkönyvelő négyszáz és háromszázhatvan koronát kapott, a többiek közül pedig, akiknek legnagyobb része szintén másfél évtizede szolgál, ötnégy kétszáz kétszázötven korona fizetése volt, a többi fizetés mind kevesebb kétszáz koronánál. Dolgoztak naponta nyolctól tizenkettőig délelőtt és kettőtől hétig délután.

Minden évben havonta tíz-husz koronával emelték a fizetésüket, a miből a változott viszonyok folytán nem tudtak megélni. Tavaly májusban volt az utolsó fizetésemelés.

Most memorandumban minden fenyegetőzés nélkül, részben harminc, részben negyven százalék fizetésemelést kértek *Hercz királyi tanácsos* vezérigazgatótól, a kinek első válasza az volt tegnap délelőtt, hogy gazember, a ki a memorandumot aláírta, vonja vissza, különben elbocsátják.

Ekkor vonultak ki testületileg a tisztviselők az irodából. Az egyik cégvezető még iparkodott őket kapacitálni a mellékteremben, de hiába beszélt.

Igy kerültek sztrájkba a tisztviselők és a Magántisztviselők Országos Szövetségének védelméhez fordultak. A szövetség nevében egész délelőtt tárgyaltak a tisztviselők érdekében *Kreutzer Lipót* dr. szövetségi elnök, a két szövetségi ügyész a két gyárvállalat vezető embereivel. *Hercz* igazgatóval, *Madarasi-Beck Marcell* bankigazgatóval, *Szécsi Pállal* és *Hatvany József* báró megbízottjával. A tárgyalást délután négy órakor folytatták.

A sztrájk estére véget ért. *Kerény M. Emil* igazgató megjelent a sztrájkterületen és a tárgyalásokat eredményesen befejezte. A tisztviselők kiránságát teljesítették és ezek holnap visszatérnek hivatalukba.

— *Csiky Károly* nyugalomba vonul. A törvényhatósági bizottság tegnap tartott közgyűlésének meghagyásának megfelelően *Varjassy Lajos* polgármester felhívta *Csiky Károlyt*, vajon a közgyűlés általános óhajának megakar-e felelni és nem lenne-e hajlandó nyugdíjaztása iránt beadott kérelmét visszavonni. A polgármester azt jelentette a ma folytatólag megtartott közgyűlésnek, hogy *Csiky*, — hivatkozva az utóbbi időben öt ért súlyos csapásokra — munkaejét meggyöngyöltnek érzi és nyugalomra vágyik és a felette megtisztelő felkérésnek nem tehet eleget. *Műlek Lajos* dr. indítványára a közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy *Csiky Károlynak* nyugalomba vonulása-
kor fejezze ki teljes elismerését és erről öt jegyzőkönyvi kivonatban értesítse. *Varjassy Lajos* polgármestert felhatalmazta a törvényhatóság, hogy az árvaszéki elnöki helyettesi teen-

dőkkel *Jóó Béla* tlnököt bizza meg és az tlnöki, illetve az esetleg megüresendő fogalmazói állásra a pályázatot hirdesse meg.

— *Kitüntetés.* A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Grósz Emil* dr. egyetemi tanárnak a drezdai nemzetközi egészségügyi kiállítás magyar csoportjának rendezése körül kormánybiztosi minőségben teljesített sikeres szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— *Eljegyzés.* *Pop Aurél* báró eljegyezte *Paguba Hortenzia* aradi uriaszonyt.

— *Pusztító árvizek.* *Szatmárról* jelentik: A Tisza és a Szamos áradása egyre tart és egyre veszedelmesebben pusztít. Legnagyobb veszedelem *Fejérgyarmatot* és környékét fenyegeti, mert ezt a vidéket közrefogja mindkét folyó. A Tisza már *Köröd* fölött átszakította a gátat, sok helyen pedig a gát fölött zuhant át s elöntötte *Köröd*, *Csésze*, *Kölesse* és *Cseke* községek katarát. Ma éjjel odaérkezett a szatmári 5. gyalogezred egy százada, mára utászkatonákat is kivezényeltek. *Panyola* községet a Szamos árja teljesen elöntötte. Egy-másután dőlnek össze az apró, vályogból rakott házak s a megriadt falucseliek a templomba menekültek a pusztító árvíz elől. A falut megközelíteni alig lehet, s úgy látszik, a teljes katasztrófa kikerülhetetlen. A helyszínére kiutazott *Ilosvay* alispán, estére egy utászs századot várnak. *Szatmárról* jelentik: Az árvíz pusztítása óráról-órára növekedik. A mai nap folyamán újból több község került víz alá. A mentési munkálatok végzését a katonaság teljesíti. Három község teljesen víz alatt áll. *Fehérgyarmat* községben a víz három utcát és a cigánysort elöntötte. *Szatmár* városát is erősen fenyegeti az árvíz. — *Paksnál* a Duna több helyen kilépett medréből a kár igen nagy és *Paks* környékén több községet árvíz fenyeget. — *Kassáról* jelentik: *Kassa* déli oldalán a *Hernád* kiöntött, az ár végigfutott az állatvásártéren s most már a vasuti töltést fenyegeti. A *Hernád* a vármegye déli községeit is erősen veszélyezteti. *Kassára* ma utászok jöttek *Budapest*ről, szétrobbantani a jégtáblákat. A *kassai* 34. számú gyalogezred készenléiben van.

— *Csödbe jutott nagybérlek.* *Tarján Géza* és *József* volt *temesmegyei bukovezi* nagybérlek *Vas megyében* nagyobb birtokot vettek, amely birtokvétel balul sikerülvén, fizetési zavarokba kerültek. A hitelezők moratóriumot adtak és hónapok óta folytak az egyezkedő tárgyalások. Ezek azonban nem vezettek sikerre, miért is a *Tarján* testvérek csödtöt kértek maguk ellen. A *temesvári* törvényszék ma el is rendelte a csödtöt és csödtömegmondokul *Dobroszláv Péter* dr. ügyvédet nevezte ki. A passzívák összege igen nagy és a *temesvári* piac is erősen érdekelve van. A bejelentési határidő március 16-ika, a csödválasztmány pedig április 18-án alakul meg.

— *Megszűnt gondnokság.* *Demuth Tamás* kürtösi állatorvost nemrégiben betegsége miatt gondnokság alá helyezték. *Demuth* egy *budapesti szanatórium*ban ápolták s sikerült is őt kigyógyítani. Most feloldották a gondnokság alól s *Demuth* újra elfoglalta állását.

— *Horvátok a magyarok ellen.* *Fiuméből* jelentik: A *Ganz-Danubius* hajógyár portorosi telepének hivatalnoki köre e hó tizedikén mulatságot rendezett *Portoróban*, amely tekintettel a körre és tagjaira, magyar jellegű volt. A rendezőség azonban udvariasságból horvát nyelvű meghívókat is nyomatott. A horvátok ennek dacára nem jó szemmel nésték a mulatságot, agították ellene és a bál éjszakáján egy horvát társaság kövekkal és botokkal felfegyverkezve a mulatság színhelyére, a *Zagreb*-szálló elé vonult, amelyet megostromolt. A véres követ-

készvényeket a mulatságon résztvevő portorei polgármester és a susáki kerületi előjáró, akik horvátok, akadályozták meg, valamint a csendőrök, akik szétverték a tüntetőket.

— Kulturális adományok. A törvényhatósági bizottság közgyűlése Bethlen Gábor szobrára 300 koronát, a magyar aviatikusokat támogató bizottságnak 200 koronát, a Kolozsvárt felállítandó Rákóczy-szobor részére 500 koronát szavazott meg és belépett rendes tagul az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesületbe.

— Leégett gyárak. Besztercebányáról jelentik: Besztercebánya mellett a magyar acélipar-részvénytársaság jakabfalvai kés- és acélárugyára ma éjjel teljesen leégett. A tűz katasztrófa következtében a gyárnak ötven állandó munkása maradt kenyér nélkül, ami nagy csapást jelent a környékbeli családokra. A tűz által okozott kár, amely igen jelentékeny, biztosítás útján csak részben térül meg. A tűz elpusztította a gyár egész készletét, valamint a munkában levő egymilliót meghaladó készpénzt. A tűz keletkezésének okát eddig nem tudták kideríteni. A katasztrófa olyan gyorsan keletkezett, hogy az éjjeli munkások még a ruhájukat se tudták megmenteni. A gyár épületei, amelyek leginkább fából voltak építve, mind leégték. — Losoncraól jelentik: A Losonc apátfalusi posztógyár, mely vasárnap éjjel kigyuladt, de a tüzet lokalizálták, mára virradó éjjel ismét kigyuladt és oly rohamosan terjedt a tűz, hogy a mentés lehetetlen volt. A raktár teljesen elégett rengeteg gyapju- és posztókészletével együtt. A kár mintegy egymillió korona. A gyár biztosítva volt.

— Halálba az ital miatt. Budapestről jelentik: Ma éjszaka a Személynök-utca 19. számú házban levő rendőr-őrszobában szolgálati fegyverével mellbe lőtte magát Czerják Pál rendőr-ellenőr. A golyó átjárta tüdejét és életveszedelmes sérülést ejtett a halálra szánt emberen. Czerják leikiismeretes, becsületes ember volt, aki soha egy korty szeszest italt nem ivott. A napokban vidéki rokonai érkeztek és ezek rávetették az anti-alkoholista rendőr-ellenőrt, hogy igyék velük néhány pohár bort. Az ellenőr hosszas kérés után hajlott a csábító szóra és ivott. Azután bement az őrszobára, persze, meglátászott rajta az ital. A legények mosolyogtak, később jött a felügyelője, aki megfedte:

— Na, Czerják, — mondotta — már maga is iszik?

Czerják elszégyelte magát és azóta buskomor. Tegnap még a legpontosabban teljesítette kötelességét, ellenőrizte és leváltotta a posztokat, azután irásataja mellé filve megírt két jelentést, azután maga ellen fordította fegyverét. A szerencsétlen ember levelet nagyott hátra, amelyben ezeket írja:

Utolsó szó!

Meguntam a küsködést. Nagyon restellem magam a miatt az ital dolog miatt. Kedves feleségem, mindenem a tied és három gyermekünké. Bocsáseatok meg!

Pali.

Czerják Pál állapota életveszedelmes. A Rókus-kórházban fekszik élet- és halál között.

— Házvásárlás. Mint értesülünk, Reisinger Sándor aradi mérnök és neje, valamint Reisinger Ferenc dr. ügyvéd megvásárolták Lengyel Tivadár kereskedőnek az Atzél Péter-utcában, a városi bérházzal szemben lévő egyemeletes házat 200.000 koronáért. Az új tulajdonosoknak az a szándékuk, hogy a megvásárolt házat kiépíttetik.

— A zsinagógából. A templomi előjáróság eszenell köztudomásra hozza, hogy holnap este az istentisztelet egy óra kezdődik. Szombaton a d. e. fél tíz órakor kezdődő istentisztelet keretében harkara és hitsszónoklat fog tartatni. A templomi előjáróság.

— A „Simai” féle gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek. 744

— Rahlógyilkosság. Fiuméből jelentik: Oswald Janos gyári munkás feleségét összeroncsolt fejével, fejzével kettéhasított koponyával találták lakásán. A nyaka teljesen le volt szelve a törzséről s csupán egy vékony hártya tartotta össze a nyakkal. A gyilkos elrabolt 300 korona készpénzt is. A gyilkossággal Lock János gyári munkást gyanúsítják, aki náluk lakott, de később onnan elköltözött. E gyanúsítást súlyosbítja az a körülmény, hogy Locknál egy korcsmában sok pénzt láttak. Lock Zágráb felé vette útját s a rendőrség mindent elkövet kézrekerítésére.

— Az üvegkereskedő és a segédje. Szabadkáról jelentik: Krassl József szentai gazdag üvegkereskedő meghalt és tegnap eltemették. Ma fölbontották végrendeletét, amelyben 100.000 koronás vagyonának egyedüli örökösévé üzletében alkalmazott segédjét tette, akinek eddig 60 korona havi fizetése volt. Krassl rokonai meg fogják támadni a végrendeletet.

— Rendőri hírek. Rosenbaum Farkas 76 éves ügynök ma este, mikor az Abázia kavéházából az udvaron át tavasni skari, oly szerencsétlenül esezett el egy kővön, hogy jobb lábát eltörte. — Négy ujaradi napszámos, kiket Scheiber Lajos vasuti vendéglős azzal bízott meg, hogy a borsit a régi állomás pincéjéből az új állomás pincéjébe szállítsák, utközben az egyik ládát feltörte és abból több liter konyakot ellopoott. A rendőrség a tetteseket kinyomozta és az eljárást ellenük megindította.

— Magyar-Német, mellényzsebben hordozható Lilliput szótár, 1500 szóval, 1 kor. 20 fillért, Croker: Jogosult büszkeség 2 kor. 40 fillért, Balsac: Szamárbőr 1 kor. 90 fillért, Herczeg F.: Napváros 4 koronáért, Mikszáth: Töveskes 5 koronáért kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében Aradon.

— Karácsonyról maradt divatlevélpapírok dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papirkereskedésünkben olcsón árusíttatnak. Telefon 517. Ingusz I. és Fia.

— Üzleti könyvek, u. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíraruk nagy készlete. Az összes könyv- és hangjegyujdonosságok raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsönző intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 385. 4871

— Lux cikkek és alarcok Kerpel Izsónál. 4871

SPORT.

+ A város a jégportért. A belügyminiszter nem hagyta jóvá a törvényhatósági bizottság múlt havi közgyűlésének azt a határozatát, amellyel a Lycaum előtti játszótér az Aradi Keresolyázó Egyesületnek engedte át, hogy az ott mesterséges jégpályát létesítsen. A tanács a mai közgyűlésnek ezt bejelentette, egyszerűen azt javasolta, hogy a város adja el a területet a kultuszminiszternek és őt erről értesítse. Somló Armin dr. azt kérte a közgyűléstől, hogy írjon fel újra a miniszterhez és informálja őt jobban, mint ez a múltban történt, mert a téli szezonon át tartó koresolyázás egyáltalában nem zavarja a tanítást, az év többi részében pedig rendezett játszótér kapnak a tanintézetek. Múlek Lajos dr. a telek eladása ellen foglalt állást, míg Nagy Sándor dr. határozottan károsnak jelentette ki, ha a tér eredeti rendeltetésétől elvonaták. Urbán Iván elnöklő főispán tudomására adta a közgyűlésnek, hogy ő maga járt el a miniszternél és legelőszörben pártolta a koresolyázó egyetel kérvényét és csak az ügy referensének ama határozott ígérete által engedte magát meggyőzni, hogy a terület a kultusz-kormány parkírozni fogja. rendezési és őrzési, szóval megszünteti a mai rendetlen és szegényes állapotot. Ő sem hiva annak, hogy a telek eladassék, de ha eladatnék, akkor ajánlja fel a közgyűlés azt első sorban a miniszternek. Végül Zima Tibor indítványát fogadta el a közgyűlés és kimondotta, hogy újra felír a miniszterhez és meggyőzi őt arról, hogy magának az ifjuságnak és a város egész közönségének válik előnyére, ha a téren jégpálya létesül és hogy ebből pedagógiai célokra vonatkozólag semmi hátrány nem keletkezik. Ha a város valami-

kor a telek értékesíteni akarná, akkor a minisztert megkérdi, vajon nem óhajtja-e azt megvenni.

+ Az Aradi Testgyakorlók Kör: kőbejött elnöki akadályok miatt nem f. hó 22-én, hanem 29-én tartja meg a Millenium sörösarok különtermében VII. évi rendes közgyűlést, melyre az igen tisztelt tagtárs urakat tisztelettel meghívjuk, s egyben kérjük azon szíves megjelenésüket. — Tárgy: 1. Elnöki megnyitó és két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Évi jelentések. 3. Felmentvények feletti határozat. 4. 1912. évi költségvetés megállapítása. 5. Tisztikar és választmány megválasztása egy évre. 6. Indítványok, melyek azonban az alapszabályok 18. §. f. pontja értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez írásban bejelentendők. Az elnökség.

+ Az Aradi Turista Egyesület ma délután hat órakor tartotta rendes közgyűlést a Központi Szálloda külön termében. A közgyűlésen a tisztviselők referáltak az elmúlt év eseményeiről és az egyesület pénzügyi helyzetéről, majd beszámoltak a rendkívüli sikerűt kirándulásokról és megbeszítették az 1912. évi kirándulásokat. A tisztikar választása ma nem volt napirenden s mindössze csak a jegyző választást ejtették meg. Jegyzőre az egyesület egyhangulag Andor Józsefet választotta meg.

+ Ismerkedési estély. A Fehér Kereszt szálloda tenkerijében tartja pénteken este 8 órakor ismerkedési estjét az Aradi Vivóklub.

Milliárdos bankár és szolgája.

— Árfolyamokat lerontó bűnper. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Newyork, február 15.

Ismertettük már azt a szenzációs bűnügyet, mely hetek óta valósággal lázban tartja az újvilág lakosságát.

Öt év előtt történt, hogy Schiff Mortimer, a világhírű amerikai bankár feljelentésére a newyorki törvényszék harminc évi fegyházra ítélte ennek adonieszi szépségű fiatal szolgáját, Brandtot, aki állítólag megtámadta és megrabolta volna gazdáját. A tényállás már akkor is nagyon homályos volt és a vád szerinti cselekmény sok érthetetlen részletét hagyta felderítetlenül, de mert a vádlott minden felvilágosítást megtagadott, az esküdttörbíróság bűnösnek mondta ki és a szolga mögött becsukódta a fegyház kapui.

Néhány hét előtt azonban szenzációs fordulatot vett az ügy. Alapos gyanúkok merültek fel arra, hogy Brandt tulajdonképpen ártatlan és a milliárdos vádja csak ürügy volt arra, hogy a szolgában vetélytársát tegye ártalmatlanná. Rájött ugyanis, hogy az eszményi szépségű fiatal szolga viszonyt folytat gazdája feleségével.

Az újra felvetődött ügy oly bizonyítékokat produkált, hogy a per újrafelvételét elrendelték.

Még szabadabb teret nyitott a felizgatott fantáziának a találgatásra, mikor köztudomásúvá lett, hogy a milliárdos bankár minden befolyásával és összeköttetésével meghiusítani törekszik a per újrafelvételét. Nincs ugyanis semmiféle kézzelfogható magyarázat arra, hogyha csakugyan csupán lopás miatt íteltette volna el a fiatal szolgát, miért törekszik minden áron utját állani annak, hogy ez tisztáshassa magát.

Mint a legújabb hírek közlik, ma ismét fordulat állott be az izgalmas ügyben. Dix kormányzó ugyanis, akinek kezdeményezésére került a pikáns dráma a cella falai közül ismét a napfényre, hirtelen visszavonta a per újrafelvételére vonatkozó javaslatát. Ugy tudják, hogy az az elhatározás annak a titkos tárgyalásoknak az eredménye, melyet a bankár hosszabb ideig folytatott a kormányzóval.

A szenzációra éhes amerikai közönség nagy megnyugtatóra azonban az indítvány

Előzetes üzleti jelentés!

Van szerencsém az igen tisztelt helybeli és vidéki közönséget, ugy-szintén jóismerőseimet értesíteni, hogy Arad, **DEÁK FERENC-UTCA 40. a Vass szállodával szemben**

fűszer és csemege kereskedésemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg modernül berendezve és legjobb árukkal felszerelve

folyó hó 20-án megnyitom.

Kiváló tisztelettel

818.

BIRKENHEUER MIKLÓS.

már elkészült, amennyiben Garard bíró a per-ujtást elrendelte és ennél fogva Brandtot a dannemorai fegyházból a bíró elé kísérték.

Newyork, de egész Amerika lázas érdeklődéssel várja a fejleményeket. Bizonyosra veszik, hogy az új tárgyaláson a vádló bankár nem fog megjelenni és ennél fogva az államügyész kénytelen lesz a vádat elejtetni. Egyes lapok azonban sokkal szenzációsabb eseményeket jósolnak. A hatalmas világvárosban érdekes, — de persze teljesen ellenőrizhetetlen — hírek keringenek a milliárdos bankár házasságának és magánviszonyainak egyes epizódjairól.

Mindenesetre jellemző az esetre nézve, hogy előkelő bírói körökben egész határozottsággal beszélnek arról, hogy Rosolski bíró ellen, aki tudvalevőleg annak idején a 30 évi fegyházbüntetését Brandtra kimondotta, a washingtoni törvényszék fegyelmi eljárást indít.

Mint értesülünk, az események oly izgalmas hangulatot teremtettek a tengeren túlon, hogy annak hatása még a tőssdei árfolyamon is megérezhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 15.

Készlet.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínaiat korlátozt, vételkezd gyenge, 5 ezer mm. csendes, változatlan.

Határidő.

	Déli sziat	2 órai sziat
Bors 1912. Április	11.87—11.98	11.83—11.84
Bors 1912. május	11.74—11.79	11.74—11.75
Bors 1912. október	11.67—11.68	11.63—11.64
Ross 1912. Április	10.64—10.65	10.58—10.59
Ross 1912. október	9.32—9.33	9.29—9.30
Fengerl 1912. május	8.98—8.99	8.94—8.95
Zab 1912. Április	10.28—10.29	10.28—10.29
Zab 1912. október	8.64—8.65	8.60—8.61

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Február 15 —

Magyar aranyjárdék $4\frac{1}{2}\%$	109.90
Magyar koronajárdék $4\frac{1}{2}\%$	90.—
Magyar koronajárdék $2\frac{1}{2}\%$	78.30
Magy. földt. herm. kötvény $4\frac{1}{2}\%$	91.25
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	92.25
Magyar nyaralásjegyek kötésben	210.—
Finansz. és segédj. sorsjegyek kötésben	149.—
Osztrák járadék papírban	90.75
Osztrák járadék esztibe	94.—
Osztrák járadék aranyban	114.—
Osztrák koronajárdék $4\frac{1}{2}\%$	90.75
1880. évi osztrák államsorsjegyek	159.—
Osztrák-magyar bankrésvény	19.80
Magyar hitelbank-résvény	872.25
Osztrák hitelintézet-résvény	659.—
Osztr.-magy. államvasúti résvény	734.25
80 frankos arany (Napoleonkor)	19.09
Német birodalmi márkák	117.52 $\frac{1}{2}$
London vista	240.92 $\frac{1}{2}$
Páris vista	95.42 $\frac{1}{2}$
80 márkás arany	28.52

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. február 15.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	11.05—11.10
77	—	—	11.10—11.15
78	—	—	11.20—11.25
79	—	—	11.30—11.35

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	10.95—10.90
Ross	—	—	9.50—9.55
Arpa	—	—	8.90—9.00
Zab	—	—	9.00—9.10
Fengerl	—	—	8.65—8.75

Kőbányai sertésplac.

Febr. 15.

Január 14. Magyar előrendű: Fialat nehés (páronként 820 kilogrammon feletti súlyban) 147—148 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—149 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 148—150 fillérig.

Sertéselészék: 1912. évi február hó 12. napján volt készlet 17938 drb. — 1912. február hó 13-án felhajtott — drb. — 1912. február 13-án elszállított 64 drb. — 1912. febr. 14. napjára maradt készletben 17874 drb.

A hírtől sertésüzlet irányzata: nyungodt.

Feladó szerkesztő:

Bojár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1912. február hó 16-án

C) bérlet

C) bérlet

Itt először:

A csitri.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Pierre Weber és Henri De Grosse. Fordította: Heltay Jenő. Rendező: Szendrey M.

SZEMÉLYEK:

Colette	Vendrey V.	Maurice	Szendrey M.
Nancy	Nógrády M.	Simoneau	Várnay Jenő.
Agloe	Benkőné.	Pierre	Dr. Berégi S.
Hortense	Follinusné E.	Vergnaud	Po gar S.
Pichunné.	László Etel.	A piébános	Herold Ede.
Pingoisné	Várnainé.	Aleide	Delli Lajos.

Kezdete este $\frac{1}{2}$ 8 órákor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi szinpadja.

Ma pénteken, 1912. február 16-án:

Legújabb Norcisk sláger.

1. A béke. Humoros. — 2. Amerikai menyecske, vigjáték. — 3. Két fegyver. Érdekesítő szenzációs sláger. Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Az előadások kezdete délután $\frac{1}{2}$ 6 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma pénteken, 1912. február 16-án:

1. Solymelő verseny. Látványos. — 2. Gyernek nélkül. Dráma. — 3. Egy meg egy az három. Mulatságos. — 4. Kérdélem a vadakkal. Dráma. — 5. Gonosz nyelvek. Humoros. — 6. Leműnek antója van. Humoros. — 7. Két bátor leány. Dráma.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A Légrády Testvérek cég az aradi Függelenség legutolsó számában a „Westinghouse-gyár ügye” cím alatt megjelent s a Pesti Hirlap kiadóit rá-galmazó közlemény miatt az aradi kir. büntető törvényszék előtt a sajtó-pert megindítja.

Légrády Testvérek cég.

Utcai, alkalmi cipők

óriási választékban a

MOSKOVITS anatómiai

cipőgyár fiókraktárá-

ban Szabadság-tér 18.

Ugyanott jelmez-cipők

minden kivitelben: 7.50

és 10 koronás árakban

∞ kaphatók ∞

a február 18-iki

nagy álarcos bálra!

nagy álarcos bálra!

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Eberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

6742

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kos-
suth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3803

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékű szociális rendelésekre.

Vandracsek Ignác

építészeti irodája

ARAD, Mikes Kelemen-u. 5. sz.

Tervek, költségvetések valamint építkezések pontos kivitelben elkészíttetnek. Ugyanott pala és cserépfedési munkálatok szintén elvállaltatnak.

Telefon sz. 426.

Telefon sz. 426.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

KÖLÖNFÉLE.

A Szabadság-téren

és Petőfi-utcán át, az Ipartestületig elveszett két sor piros koral-gyöngy. Becsületes megtaláló Szabadságtér 12. szám I. em. Mareknénál illő jutalomban részesül. 934

Elveszett

egy sima, jelnélküli, keskeny arany karkötő az Eötvös-utca, Andrásytér és József főherceg-úti utvonalon. Felkértem a megtaláló, hogy megfelelő jutalom ellenében, adja le az Andrányi borkereskedés irodájában, Eötvös-utca 9. sz. 936

Ingatlan forgalmi iroda

Aradon, Erzsébet-körút 5. sz. (Klein József házában.) I. em. Telefon 551. Foglalkozik ingatlanok adásvételével. Előnyös kölcsönök szerzésével, meglévők konvertálásával. Nyilvántart a legnagyobb választékban eladó bérpalotákat, családi házakat, egyéb jövedelmező ingatlanokat, üzleteket, stb. Gyár, fakereskedés, téglagyártás s egyéb foglalkozási ágak részére nagyobb területekkel rendelkezik. Telefon és postai megkeresések azonnal elintézését nyernek. 386

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz. 2287

Épület és díszmű bádógos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3681

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporából. III-711

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Aladé Péter-utca 2. (H. utca)

Lapkihordópár

azonnali

alkalmazást nyer.

Jelentkezhetni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1, 2, 3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

garçon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-főherceg-ut 18. szám alatti a házmester. 826

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás az alanti árakban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben. Damaszt asztalneműek és ágykészletek ajourral, törülközők, pamut vasznak, valódi rumburgi vasznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elarusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruháza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Új szobafestő- és mázó-műhely!

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy Arad, E-Választó utca 56. szám alatt (Kápolna-utca végén)

szobafestő- és mázó-műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat legizlésebb kivitelben, legjutányosabb árakban. Költségvetéssel és mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók. — Vidéki munkákat árkülönség nélkül fogadok el — Poloskaintást díjtalanul végzek. Szíves megbízásokat kérve, maradok kiváló tisztelettel 931

Molnár Kálmán.

79—1912. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke, 100 drb. portörli ruha, 100 drb. férfi fehér ing, 100 drb. férfi fehér nadrág, 100 drb. női fehér ing, 100 drb. törölköző, 100 drb. kécsikos párnabuzat, 50 drb. szalmazsák irant f. év február hó 26. án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

A minták a városházán a kamarás helyiségében megtekinthetők.

Bánatpénzületeendő 200 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi február hó 5-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

2376/2—1911. V. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ezik 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1911. V. 2376/2. számú végzése által Békésmegyei általános takarékpénztár r. t. végrehajtató javára 2000 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 1180 kor. becsült butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Wesselényi-utca 15. sz. a. leendő eszközlésére 1912. évi február hó 17-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. február hó 2. napján.

Györffy Arnold

938

birósági végrehajtó.

Czakó Mihály

épület- és műlakatos

Arad. Kossuth-u'ca 9. szám.

A n. é. építetők és építőmesterek figyelmét felhívom, hogy **épület- és műlakatos műhelyt nyitottam.** Elvállalok építelvasalásokat, vasrácsokat, vaskerítéseket, sarrácsokat, takaréklüzhelyeket, mindennemű javításokat jutányos árban. Becses pártfogást kér

Czakó Mihály.

TANULÓK FELVÉTERNEK!

78—1912. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Lovarda-utcában Shone csatorna készítése iránt folyó évi 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 802 korona 30 fil. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 % a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Arlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi február hó 5-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur rendeletére a Maros folyó konop—aradi és zádorlaci szakaszán 1912. évben szükséges 9000 köbméter vízépítési célokra alkalmas terméskőnek biztosítása céljából **1912. évi március hó 5-én délelőtt 11 órakor** az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az aradi kir. folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati mintán fönti szállításra teendő ajánlatok, melyekhez a szállítandó kőanyag mintája is csatolandó, a fent jezett napon délelőtt fél 11 óráig az alulírt hivatalnál nyújtandók be, hol a tervek, továbbá a kötetendő szerződés mintája és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen, lehetnek. 908

Arad, 1912. évi február hó 14-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Ezen rovatban minden más egy-
mest beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 103. sz. sz.
Kiadóhivatali telefon: 157. sz.
Szerkesztőség: 287. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta úton át is történnek — a megjelölés a műveg előír — vagy levélblyegyekben. Tudakozásul a hirdetés száma mindenkor közzététel. Kézzel beiktatásnak (a jelölés levélként kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, válságokhoz utalásul. Az apróhirdetések díja a sorok száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt esetben a közlésben népszerűségi jelölés. Az apró hirdetések előírásait közzétesszük. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjtalanul megkereshető. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt kérdenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert írtuk semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elcsesztjük el nem vissz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Kereskedő“

kérünk még 40 fillért beküldeni.

Női kezok

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfinozója. III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Ha alkalmazottat keres,

Az eredmény sikeres,

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Keresek

egy fiatal fűszer vagy vegyes kereskedő segédet március hó 1. belépésre. Ajánlatok fizetési igényei megjelölésével Grosz Simon Zsil-Vulkán küldendők. 882

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai gyermek önálló tanítására. Aki zongorát és franciát is oktat, előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban.

Kis tőzsdében

elárusítónő kerestetik azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 898

Egy jó házból való

16-17 éves leány 8 éves gyermek mellé kerestetik. Kőlcsey-utca 3. szám. 910

Kereskedelmi gyakorlattal

biró gép- és gyorsírásban jártas leány helybeli nagy vállalatnál március 1-re állást nyer. Ajánlatok „Pontos” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

KIADÓ LAKÁS.

Moderna

3 szoba, fürdőszoba, üvegezett folyosó és mellékhelyiségekből álló utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet Dr. Angel Istvánnál, Városháza. 881

Elő emeleti

lakás az Andrásy-téren banknak, vagy más intézetnek május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Kiadó

különbejáratu butorozott utcai szoba, esetleg előszobával, Simonyi-utca 6. szám. 886

II. emeleten

egy 7 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt, az Andrásy-téren, május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

4-5 szobás lakás

fürdőszobával, május 1-re, azonkívül raktár- és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. szám. 578

Május 1-re

három utcai szoba, elő- és fürdőszoba, villanyvilágítással, stb. hozzátartozókkal kiadó, esetleg a ház eladó. Kis Ernő-utca 4. 937

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-711

INGATLAN.

Adásvételi iroda.

Aki házat venni vagy eladni akar, földbirtokot bérelni, kiadni, venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal Tyityán Testvérek ügynősközi irodájához Aulich Lajos-utca 2. sz. Ugyanott ügynőkök felvételnek. 491

Mihály-utca 9. sz. ház

600 □ öl telekkel, nagy szőlőskerttel eladó. 867

Elköltözés miatt

eladó adómentes ház, mely áll 3 három- és 3 kétszobás lakásból. Páloson másfél hold szőlő, teljesen felszerelve. Bővebbet Flórián-utca 14.a., ajtó 1. 909

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha venni, vagy eladni akar

— eredményt úgy ér el hamar,
ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönséget értesíteni, miszerint ma az általános közkedveltségnek örvendő friss töltésű Málnási borviz megérkezett. Kiváló tisztelettel: Rubinstein Mór, Arad. 939

Eladó

egy pár malac, 6 hónaposok, Sarló-utca 32.a. szám. Sziágyinál.

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontros Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-711

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozoként 8-, 6-, 4- és 2-korona helyett 4-, 2- és 1-koronaért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művészártyák leszállított árban. 555

Általam létesített

„Seprősi” angol tájfajta sertés választott tenyészmalacainak szétküldése március elsején kezdődik. — Ezen új tájfajta előnye, hogy zsirdus, gyorsan fejlődő és szapora. Mangolicával keresztezve, gyorsan hizó, zsirdus egyedeket ad. Sárga és fekete színben kaphatók, áruk darabonként 40 korona. — Ugyanily áron szállítokjohíru telivér mangolica-nyájamból is választott tenyész-malacokat. Kralovánszky Kálmán, posta, vasut Simonyifalva. 911

Előfizetési felhívás

az Atheneum könyvtára! Hívta jelenik meg egy teljes mű, k. b. 500 oldal, örökbecsű tartalommal, izléses kiállítással, ára K 1.90. Eddig megjelent: Kóbor Tamás: Komédiák. Biró Lajos: Glória. Balzac: Szamárbor. Házhoz szállítva, kapható Krausz Paulin, könyv- és papírkereskedésében, színház-épület. 4481

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-711

OKTATÁS.

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-711

Gyakorló és vitagyorsírási tanfolyam.

Március hó 1 én gyakorló és vitagyorsírási esti tanfolyam veszi kezdetét. Azok részére, akik gyorsírási tudásukat tökélesíteni akarják. Mérsékelt tandíjak. Ziffer Sándor Józseffőherceg-ut 7. I. em. 4904

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perohint Vojtek és Weiszól. III-711

ÜZLETEK.

Kiadó

szok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. sz., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Egy jóforgalmu

trafik, tőzsde, papírkereskedéssel egybekötve a Szabadság-tér sarkán azonnal eladó. Hunyadi-utca 1. szám. 851

Összes jogokkal biró

50 év óta fennálló szatócsüzlet családi okokból eladó. Cim a kiadóhivatalban. 914

Üzlet.

Bokszeg községben, a főútcán, jóforgalmu üzlet, mely áll fűszer-, vas- és rövidáru-kereskedésből, valamint a hozzátartozó italmérésből, bérbe vagy örökáron azonnal eladó. — Bővebb felvilágosítást: Petrenca Antal kereskedőnél, Bokszegen. 912

**Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője**

Varga D. Dani
Arad, Andrásy-t. 20
Telefon 808. szám. 247